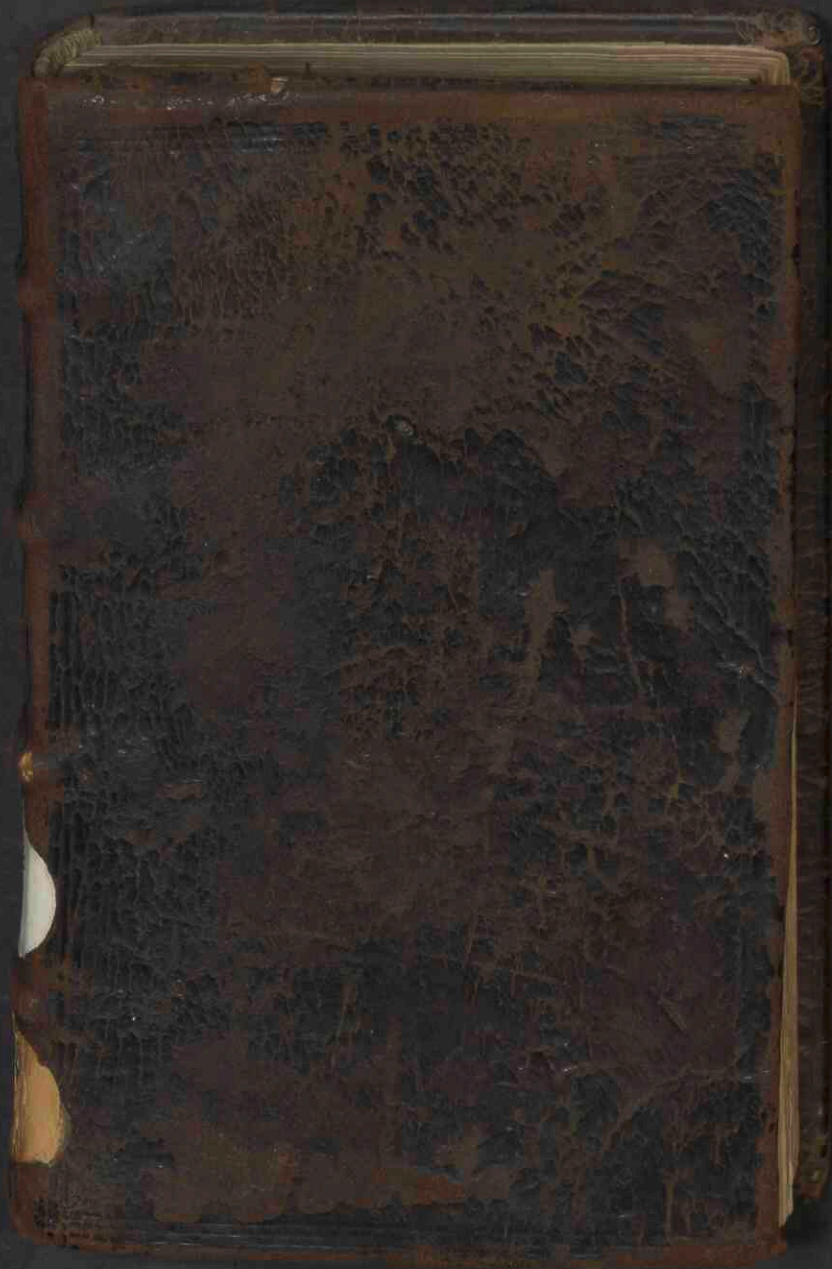

**Medicorum ac philosophorum facile principis Theophrasti
Paracelsi Eremitae Libri V. de Vita longa, incognitarum rerum
& hucusque à nemine tractatarum refertissimi,**

<https://hdl.handle.net/1874/451836>

**Dit boek hoort bij de Collectie Van Buchell
Huybert van Buchell (1513-1599)**

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Wegens onderzoek aan deze collectie is bij deze boeken ook de volledige buitenkant gescand. De hierna volgende scans zijn in volgorde waarop ze getoond worden:

- de rug van het boek
  - de kopsnede
  - de frontsnede
  - de staartsnede
  - het achterplat

**This book is part of the Van Buchell Collection
Huybert van Buchell (1513-1599)**

More information on this collection is available at:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Due to research concerning this collection the outside of these books has been scanned in full. The following scans are, in order of appearance:

- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

Rariora

O. oct.

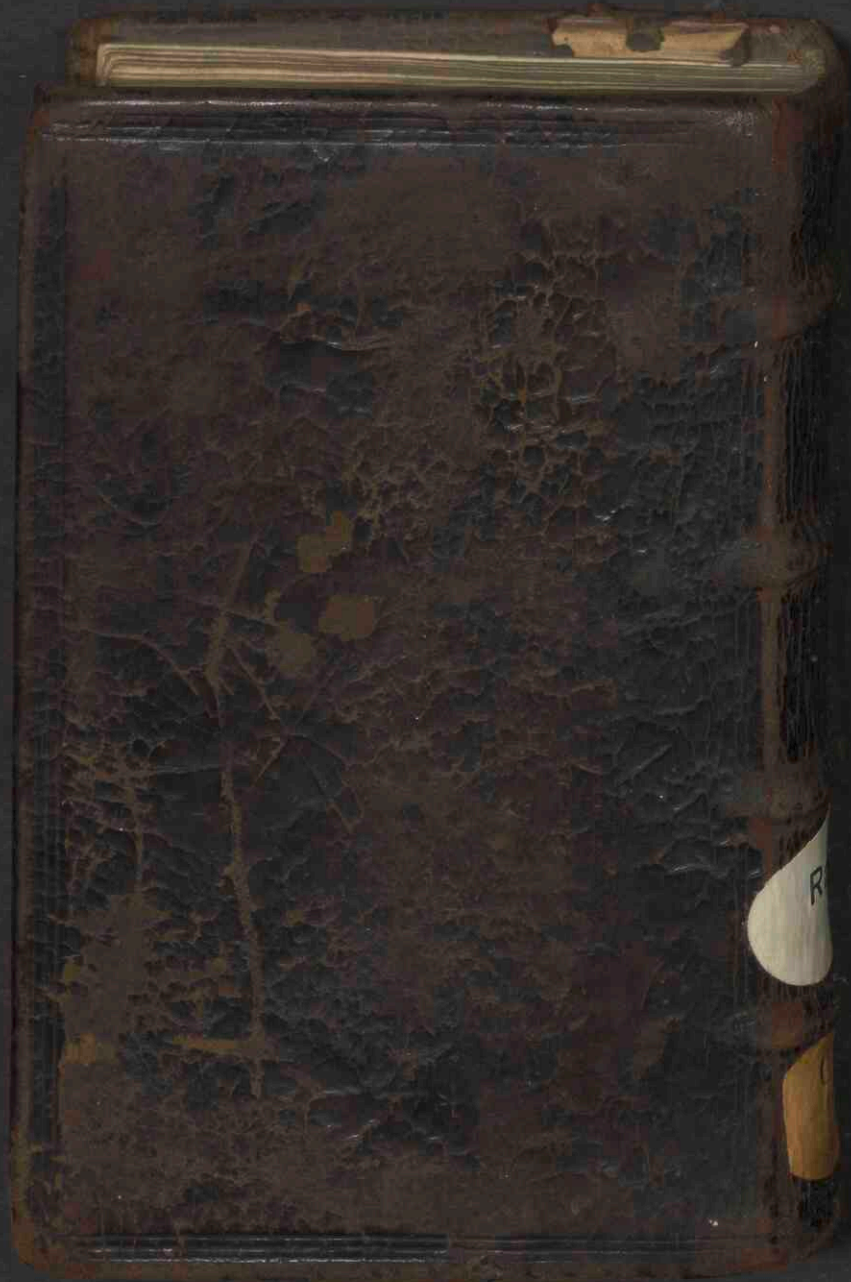
101

R

Medici

Octavo n°. 101.

14. 72. 51

99

MEDICO.

RVM AC PHILOSO-

PHORVM FACILE PRINCIPIS

Theophrasti Paracelsi Eremitæ libri v.

de Vita longa, incognitarum re-

rum, & hucusque à nemine

tractatarum refertis-

simi,

Jo. dom. Buzeli

VNA CVM COMMENDATORIA

Valentij de Retijs, & Adami à Bodenstein, dedica-

toria Epistola, quibus Theophrasti singularis &

excellens eruditio commendatur.

Ανεχθ και απεχθ.

BASILEAE

Apud Petrum Pernam.

THE
OFFICE

OF THE

SECRETARY

OF THE

NAVY

AND

THE

OFFICE

OF THE

SECRETARY

OF THE

NAVY

AND

THE

OFFICE

OF THE

SECRETARY

OF THE

NAVY

AND

THE

OFFICE

OF THE

SECRETARY

OF THE

NAVY

GENERE, DOCTRINÆ

NA AC PRVDENTIA AMPLISSIMO

fimo uiro, Illustrissimi Principis Caroli, Marchionis in

Baden & Hochperg, etc. à consilijs: Et Præsfecto in Ba-

denuucyler Ludouico Vuolphango ab Hapsperg

Domino & Fratri obseruando, uitam pro-

speram & longam precatur Theo-

phraasti deditissimus Adam

à Bodenstein.

ATVRÆ PRÆSTANTIOR,

præstantissime uir,

euidenter nos docet, sem-

per publica bona anteponenda esse

se priuatis: nam IEHOVA omnibus

creaturis simul benefacit: Solem

communicat bonis & malis, iubetque

nos aliorum salutem æquè quærere

quàm nostram: Ac recta ratio com-

moda latè patentia, pluribus

utilia & maiora, angusti-ori-

bus, proprijs ac minoribus suadet

præferenda, quòd uniuersi potius

EPISTOLA

sit habenda cura, quàm unius par-
 tis. Vnde præclarè scriptum est à
 Platone (ait Cicerò) Non nobis so-
 lum nati sumus, sed ortus nostri
 partem patria uendicat, partem a-
 mici, atq; (ut placet Stoicis) Quæ
 in terris gignuntur ad usum homi-
 nū omnia creari, HOMINES AV-
 TEM HOMINVM CAUSA ES-
 SE GENERATOS, ut ipsi inter
 se alij alijs prodesse possint. In hoc
 naturam ducem debemus sequi, &
 communes utilitates in medium
 adferre mutatione officiorum, dan-
 do accipiēdoq; Tum artibus, tum
 opera, tum facultatibus deuincire
 hominum inter homines societate:
 Dissoluuntur enim ac intereunt ci-
 to, infirma & male cohærentia: Con-
 cordiæ uerò, & constanti firmæq;
 partium cohærentiæ stabilitas & im-
 mortalitas coniunctæ sunt, quòd
 præ-

COMMENDAT.

prestantis. doctor Theophrastus Paracelsus lumine diuino miris modis prælucente, semper in animo uoluit, ac obseruauit, qui talentum sibi à Domino traditum, non tanquã inutilis minister terra subhumauit, uerùm summa diligentia, ut frugi hominem decet, ad usum ram elocauit, ac Domino lucratus est innumeros homines, quos non solum conseruauit, ne sæuo traderentur orco, sed etiam occultiori quadam medicina diuinitus ipsi in hunc usum data, tum corpora, tum animos, firmiora, agilia & puriora effecit, eacq; in diuinam quasi naturam transformauit. Artem suam omnibus obtulit, quam pauci receperunt, quòd tempus nondum foret, quemadmodum propria eius scripta testantur. Nunc uerò multis & uarijs libris manifestissimè

EPISTOLA

explicata in lucem prodit. Quauis nonnulli qui in stercorebus operantur, & in ipsis tanquam galli fuesq; gaudentes conabuntur eam impedire ac supprimere, tamen istorum conatus erunt frustranei, & uani, præterquam apud eos, in quibus peccatum siue confusio nimis prædominatur, quæ lucem odit: nam æterna lux uult medicinam animæ & corporis cunctis hominibus offerri, quo uniuersis succurratur, ne peccatum præualeat gratiæ. Hoc ut perficiatur, & ego excitatus sum qui hoc tempore nullam rem uideo, qua melius publica commoda possim promouere, quàm si libros Theophrasti, ingentes thesauros omnibus communem: artem factis exprimem, quam certissimam & uerissimam esse ab ipsoq; Deo traditam in usus hominum

COMMENDAT.

num quotidie experior. Spero etiam paulatim magis, ac magis animos mortalium expurgatum iri, ac illuminatū, ut obuijs ulnis hoc bonū amplectantur, suisq; rebus bene consulant, ac peccati effectus imminuant, cuius rei argumentum certum est, quòd passim multi docti & syncerioris iudicij homines ualde flagrent cognitione eius medicinæ, quam Thephrastus docet, eaque maxima admiratione utantur felicissimè. Sunt insuper alij complures, qui libentissimè nostrum Paracelsum sequerentur, si non difficultates & labores obstarent, quasi ignaui & otiosi trophæa debeant erigere, & non amplius dij sua uendant bona sudore, sed otio, uerbis, gestibus, ornatu uestiū, applausu populi, & cognitione externa accidentium. Si quid laboris

EPISTOLA

fufcipiendum est, confugiunt actum ad coquum quo testantur labores ad se non pertinere, medicinam esse speculationem absq; experientia, scientiam operatione carentem nō artem, contra suorum præceptorum sententias. Hinc fit, ut simplicia adulterina in compositiones medicamentorum transferantur: imò sæpiusculè cōsiliū ægro to auxiliū imploranti datur: & nescit medicus simplicia, quanuis ea oculis uideat, ac manibus tangat, quænam sint. Quomodo igitur errores corrigent, aut alios ignota quod officium doctoris existit, docebunt? Naturam noctes atq; dies ubique sedulò laborantem, quæ in hac arte præstantissima magistra est, negligunt, ac minimè ipsam imitantur, cum sint ipsius ignari. Physica, mathematica, & spagyrica, in quibus

COMMENDAT.

quibus hæc ars tota consistit, aut pe-
 nitus ignorant, uel tanquam canes
 Nilum degustarunt. Quæ non in-
 telligunt, ea uituperāt quasi omnia
 scirent, nō considerantes artes nul-
 los habere aduersarios, præterquã
 negligentes, & ignorantes. Affe-
 runt Theophr. noua principia, i-
 ipsaꝑ falsa, statuere, se uerò Aristo-
 telis, totiusꝑ naturæ uerissima ha-
 bere, per aliquot millia annorum,
 comprobata. Quantum ad prima
 naturæ principia attinet, uerissimū
 est, ipsum hominibus noua non na-
 turæ tradere, quæ cunctis diligen-
 tius eam considerantibus demon-
 strat. principia Theophrasti esse
 certissima, & Aristotelis hominū
 arbitrio constituta, & leui iudicio
 probata constat. Aristoteles qui-
 dem tria constituit, totidem & Pa-
 racelsus. Aristoteles tres ipsis ascri-

EPISTOLA

plit proprietates, scilicet, ante omnia esse, omnia ex ipsis oriri, ac ex se inuicem non nasci, quas Theophrastus ueras esse comprobat. Quid ergo est discriminis? Dicam, & quàm breuissimis potero. Aristoteles ait principia esse materiã, formam & priuationem: Theophrastus uerò, sulphur, Mercuriũ & salem. Aristoteles enim inquit, Necessariò unum aliquod esse omnium rerum materiam, subiectũ & fulcrum, ex quo cunctæ res oriuntur primò, & in quod resoluantur ultimò, fiantq; in ipso simplicium corporum transmutationes. Deinde duo oportere contraria in hæere materiæ: nullam enim rem sui ipsius appetere interitum, nec se ipsam lædere, quatenus una existit, ac transmutationes fieri ex contrarijs in contraria, manifestissimè constat;

COMMENDAT:

constare: ergo duo cōtraria saltem
 insunt materiæ, hoc est, forma, &
 priuatio, quare illa informat rudē
 & omni qualitate carentem mate-
 riam: hæc uerò est nouæ formæ ab-
 sentia, defectus & desiderium: quæ
 tria (ut sæpius asserit Aristoteles)
 nullo sensu deprehendi possunt,
 sed proportione corporum propo-
 sitorum inueniuntur, & distinguun-
 tur. Theophrastus autem longè
 manifestius principia inuestigauit
 ac plurimis docet libris, quæ sensus
 deprehendunt, & ratio cōmonstrat,
 Deusq; creauit: nam in quæcunq;
 omnia corpora dissoluuntur ulti-
 mò, ex iisdem quoque componun-
 tur, & in sulphur, Mercurium & sa-
 lem omnia corpora ultimò resol-
 uuntur, quod experientia manife-
 stissimè demonstrat. Quicumque
 enim corpus aliquod cōpositum

EPISTOLA

diligentissimè in partes spagyrica
 arte dissoluit, uel obseruet dissolu
 tionem absq; hominum opera fie
 ri, semper inuenit ista tria paula
 tim tendere ad sua prima, nec plu
 ra, nec pauciora. Sulphur autè est
 omne id, quod incēditur, nec quic
 quam concipit flammam, nisi ratio
 ne sulphuris, quod exiccat & con
 sumit humidum in corporibus cō
 positis. Mercurius siue liquor, est
 omne fumosum & humidū in quo
 uis corpore, nec ulla res in fumum
 conuertitur, nisi ratione Mercurij:
 nec in altum tendit absque eo, qui
 sulphur & salem sæpe rapit secum.
Quicquid in cinerem siue calcem
redigitur est sal, nec ullus fit cinis,
 nisi ratione salis qui purgat, abster
 git, ac putrefactiones arcet, ut in li
 gno sulphur ardet. Mercurius ex
halat, ac fugit cum parte sulphu
 ris:

COM M E N D A T.

ris: unde facile fugiens etiam incen-
ditur: cinis est ipsum sal, ex quo
præstantissimū, ac bene purgatū
extrahitur alkali, nostris corpori-
bus aptissimum. Hæc tria in quo
uis corpore inueniuntur, licet plu-
rimum tegantur: Dissolutio enim
docet constructionis methodum.
Ad materiam primam adeò infor-
mem, ut omni careat qualitate, ac
quantitate, formam occultissimè
informantem materiam, ac priua-
tionem imaginatione constitutam
nemo unquam perueniet, nec com-
positione, nec dissolutione, multò
minus aliquis usus in mistis osten-
di potest, quòd fictæ res non sint
rerum naturalium partes, nec i-
pſius naturæ: nulla etiã methodo
ἀναλύσεως, nec *συνθέσεως*, unum qua
possunt ipsorū progressus demon-
strari. Nostra autem magno homi

EPISTOLA

num commodo semper in quouis corpore ostendi possunt, & quodnam præualeat. Ac quantò magis componuntur, tantò magis teguntur, & à prima simplicitate discedunt: Et uicissim quò magis concreta dissoluuntur, eo simpliciora apparent, quod intelligendum est geometrica proportione, non arithmetica in corporibus mistis, ut calor ignis congregans homogenea, & disgregans heterogenea pulcherrimè probat. Ceterum forma, materia & priuatio, ut principia rerū, nusquam ne subtilissimo philosopho apparent, & nihilominus uolunt quidam ea esse principia naturæ, quæ sua agit, ac facit reuera, & corporibus non imaginatione aut mentis operatione, alioquin Platonis & Pythagoræ principia longè forent meliora Arist.

COMMENDAT.

Gignit enim natura **CORPORA**
EX **CORPORIBVS**, quocirca
 nec alia agnoscit principia quæ cor-
 pora. Secundo, omnia principia,
 ex quib. disciplinæ demonstrantur
 ac res prodeunt, priora, notiora,
 simpliciora & certiora esse debent
 ipso effectu, quod & ipse Aristote-
 les, multique Philosophi uno faten-
 tur ore. at ista tria imaginatione cō-
 stituta, non sunt compositis notio-
 ra, nec certiora, quod nec ratio, nec
 sensus ea apprehendat. Nam res
 genitæ sentiuntur, ac ratio colligit
 per sensus eas esse in certo statu, ut
 Socratem uideo, tango, olfacio, &
 audio. Deinde ratio colligit ipsum
 non alium esse hominem quæ ipsum
 certum, & indicat non esse brutū,
 multo minus plantam, metallum,
 aut aliud quoduis corpus. Mate-
 riam uerò, formam, ac priuationē

EPISTOLA

principia, nec ratio, nec sensus capere potest, si etiam Socratē in mille diuideres partes, easq̄ compone res diuideresq̄ pro animi arbitrio. Analogia, siue proportio, inquit Arist. docet ista principia. Cernimus enim in omnibus compositis esse quandam materiam, quæ existit subiectum cōtrariorum in mutatione, ac tandem resolutione ultima unum duntaxat esse subiectum omnibus rebus commune colligimus, in quo nihil contrarij per se est, sed cōtraria ipsi inhærent. Hæc quidem dicuntur à quàm plurimis qui summam naturæ scientiam sibi ascribunt, probatio autem nulla adest, quòd captum humanum & naturæ ordinem excedant. Si proportio sola nos ducat in cognitionem principiorū, cogimur certè nolentes siue uolentes fateri, accidentia

COMMENDAT.

dentia omnia quæ naturalibus corporibus inhærent, sensibusque obiecta sunt, & sua habere propria principia: Cur enim potius substantia haberet sua principia atque colores, sonus, sapes, odores, lumina, aliaque res huius generis innumeræ? Ex materia sanè informi & inani non prodeunt, quòd omni accidente careat, alioquin certi aliquid denotaret: nec ex forma, quæ necessario aut est substantia, aut accidens: Si essentia (ut plerique affirmant) non fiunt ex ipsa accidentia, quòd sit simplicissima & incorporea, quemadmodum nec ex accidentibus ulla fit substantia: Si autem dixeris accidens esse, nil certi potest significari quòd sit transcendens, & nullius certæ categoriæ: nam qualitas solùm esse nequit, quòd ex qualitate & substantia omnis corporis

EPISTOLA

experte non possit gigni quantitas
sic nec ex quantitate, ac huiusmodi
substantia qualitas oritur. Eadem
etiam est ratio quoque de reliquis
categorijs. Ex priuatione quæ ni-
hil (teste Aristotele) per se existit
multò minus ulla res naturalis fie-
ri potest: Quomodo itaq; ratio no-
stra huiusmodi principia cogno-
scet? proportio quidem falsa præ-
scribitur, quæ eam sollicitè inquire-
do seducit, indicatq; fundamentū
ultra limites naturæ, quod nunquā
inuestigari potest. Quantò enim
singula diligentius examinat, prin-
cipiaq; inquirat, tantò magis ratio
cinando aberrat, cernitq; totius
philosophiæ fundamentum, fragi-
le, inconstans, & fictum esse. Quia
ordine singula inquirens, hoc mo-
do miserè tallitur, nec tamen com-
modiorem rationem Aristoteles
cum

COMMENDAT.

cum tota sua secta præscribit, nec ratio inueniri potest: prima materia, aut est substantia, aut est accidens. Respondent sectatores Aristotelis, substantiam esse que necessario uel est corporea, uel corporis experta. Si corpoream dixeris ipsam esse, continuo sequitur contra Aristotelicos elementa non esse simplicissima corpora, nisi cum Empedocle asserere uolueris, omnium materiam primam esse quatuor elementa, quam opinionem Aristoteles, ac plerique Philosophi, ut falsam confutarunt, & proprijs qualitibus quæ sub sensum cadunt esse præditam: Siquidem corpus naturale est substantia, quæ prædita qualitibus sentiri potest. Sin uero affirmaueris expertem corporis, longe magis animus admiratur, qui corpus nascatur ex substantia incorpo-

EPISTOLA

rea, quæ omni qualitate, magnitudine ac pondere caret, & unde tam ingens mundi sit machina orta. Quòd si respondeas, concursu materiæ, ac formæ, interrogat iterum illa forma, est ne substantia, uel accidens? Substantia esse nequit, quæ nec expers sit corporis, nec eius particeps: si enim corpus foret, eadem absurda sequeretur, quæ suprà diximus materiam consequi, & corpora mista fierent ex forma, non solū materia: ex quo uis enim corpore aliud fieri potest. incorporea neque esse: cum duæ substantiæ omnis corporis expertes nullo modo efficiant corpus, quod & ipsi fatentur dum inquirunt: Composita sunt eiusdem naturæ cū ipsis ex quibus componuntur, ex lignis, lignea, ex metallis, metallica, ex elementis, elementata, &c. dicemus ne hūc mundum

COMMENDAT.

dum esse incorporeum: nequa-
 quā: Cedò ergo, unde tam amplum
 corpus totus hic mundus originē
 duxit: Respondes denuò, ex mate-
 ria, ex forma: At ex substantia in-
 corporea, & informi, nihil est nisi
 incorporeum: da contradictionē,
 & ostende quando, ubi, & quo-
 modo natura incorporea tantum
 opus genuerit, ac gignat: Explica
 simul, qui poterit incorporea sub-
 stantia alterius esse subiectum, uel
 alteram informare, & quomodo
 sit finita, qui sint termini, siue limi-
 tes eius: & materia cum sit omnis
 qualitatis expers, demonstra qui-
 bus rationibus corpora prima, si-
 ue elementa sint primò ex materia
 & forma distinctè nata, Profectò
 uolens nolens contra omnes Phi-
 losophicas rationes cogèris fateri
 hunc mundum temerè, ac fortuito

natum esse. Cur obsecro incorporea substantia potius corpus efficit leuissimum, tenuissimum, calidissimum & siccum, quod elementum ignis uocatis, quàm humidum, frigidum & graue, quod aquam appellatis? Naturaliter talis distinctio si facta sit, aut adhuc fiat, necessario causa existit aliqua. Si uolueris hoc fieri ratione formæ, oportet ipsam formam huiusmodi aliquid antea fuisse, & quatuor simplicium corporum distinctas naturas continuisse, atque adhuc continere, sicque non erit substantia incorporea, nec accidens, sed corpus. Deinde cum natura rudis (quam Plato inane, aut uacuum appellat) alias ac alias appetat, & suscipiat formas, quarum absentia est priuatio, & priores necessario intereant, quomodo rursus nascuntur? aut qua ratione fi-

COMMENDAT.

unt nouæ: & nihilominus priores non præcedant posterioribus cū sit unum & idem principium: forma succedit priuationi, & priuatio formæ: sed unde iterum prodeunt, & quò abeunt quæritur. Hæc forma si substantia est, oportet, ut intereat substātia, nisi transeat in materiam, quod tamen nolunt, quia nec ex alijs nec ex se inuicem fiunt, & suscipit accidentia: quòd omnis substantia suscipiat accidentia præter Deum. Priuationem interire, & ipse Aristoteles asserit, soli materiæ immortalitatem uidetur ascribere: inquit enim in fine lib. primi, primo Physicorum de materia quam sæpe priuationem & potentiam uocat, φθείρεται δ' ἐπὶ γίνεται, ὅτι μὴ ὡς, ὅτι δὲ ὡς ἔ, ὡς μὴ γὰρ τὸ ἐν ᾧ, κατ' αὐτὸ φθείρεται, τὸ γὰρ φθειρόμενον ἐν τῷ τῷ. ὅτι μὴ ἢ εἰρησιν; ὡς δὲ. κατὰ δ' ὕναμιν, οὐ κατ' αὐτὸ ἀλλ' ἅφθαρτον, καὶ ἀγέννητον ἀνάγκη αὐτὴν εἶναι.

EPISTOLA

Hæc certè sententiã de principijs
seipsam cõfundit, & euertit ex Ari-
stotelis uerbis, quem tamen uide-
mus docere, formam primam non
esse substantiam, ut complures in-
terpretes, sed qualitates primas:
nam libro primo Physicorum ait,
materiam esse quodammodo sub-
stantiam, formam spectare ad pri-
mam sapientiam, & duo principia
cõtraria inhæerere materiæ. postea
cap. primo libri secundi, de Ortu
ac interitu suam sententiã planius
explicans dicit: Nos autem dici-
mus corporum quæ sensu percipi-
untur materiam quandã esse, eam-
que nõ separabilem, sed repugnan-
tiã semper coniunctam, ex qua ele-
menta oriuntur. Et paulò post con-
cludit, Itaque primò quidem sensi-
le corpus principium est: Deinde
contraria calor & frigus: Tertiò si-
mul

COMMENDAT.

mul aqua & ignis alia que eiusdem generis. Materiam uocat corpus potentia sensibile: quia quòd sit uera essentia & ex ipsa corpus uoluerit gigni. Formam, contraria quæ materiæ insunt, ex quibus tertio fiunt corpora simplicia. Hanc sententiã Galenus libro primo Elementorum, his ferè explicat uerbis: Faten- tur omnes Philosophi, materiam quandam omnibus elementis sub- iectam esse, quæ omni caret qualita- te, ac in ea summum calorem ignis esse principium: præterea eandem materiam, nec unquam oriri, nec interire: Qualitates uerò in ea inte- riri ac gigni. Deinde in eodem lib. sequitur: Cùm enim materiæ sum- mus accedit calor, tunc uniuersum illud est elementum. Eodem mo- do etiam, quoties summum frigus, humor, aut siccitas materiæ coniu-

EPISTOLA

gitur, elementum existit, nec ex ul-
 tis alijs qualitibus iudicatur ele-
 mentum, quàm hisce quatuor: So-
 læ nanç hæ quatuor materiã sub-
 iectam commutando, causæ sunt e-
 lementorum. Hæc non quòd ea si-
 cuti uera & utilia probemus, ascri-
 psimus, sed ut partim studiosi iudi-
 cent, quantum pleriq; interpretes
 ab Aristotelis sententia discedant,
 quæ magis ad ueritatem accedit,
 quàm ipsorum figmenta omni ue-
 ritate carentia. Ceterum quomodo
 forma mera qualitas, materiæ sub-
 stantiæ incorporeæ misceatur, nu-
 spiam ab Aristotele nec interpreti-
 bus docetur, nec potest uera mistu-
 ræ ratio tradi quòd non fiat talis cõ-
 positio in rerum natura, qualem i-
 psi præscribunt. Qua enim ratio-
 ne substantia incorporea & quali-
 tates concurrant, ac tam immensa-

COMMENDAT.

corpora cōstituant cū omni quan-
 titate, ac corpore careant, omnem
 excedit rationē ac fidem. Quomo-
 do hic tantus mundus consistit, ac
 suffulcitur substantia omnis corpo-
 ris experte & qualitatibus. Frustra
 hīc laborat quæcūq; anima, inquiren-
 do talia uana fundamenta. Est &
 substantia prior accidentibus, er-
 go principium alterum sequitur al-
 terum. Si uerò ab æterno dixeris
 fuisse, Quis intelliget, quomodo
 res mutabiles sint ex æternis & im-
 mutabilibus ortæ? cū qualitas
 nō minutum temporis existat abs-
 que subiecto, quod tamen uolunt
 cum ea corpus constituere. Quis
 obtestor sanæ mentis contra san-
 ctissimam, ac firmissimam uerita-
 tem credet, materiam & formam
 ab omni æternitate fuisse? Deus e-
 nim IEHOVA in principio crea

uit cœlum & terram aliâq; prima
corpora, ex quibus cūcta iuxta for-
mas suas sex dieb. produxit: nō igi-
tur solū talia falsa ac absurda, qua-
lia uera ratio nunq; percipere po-
test, sed & impia, quibus bona ado-
lescentum ingenia obruuntur, &
corrumpuntur in scholis, ac passim
à Deo ad uarias hæreses abducun-
tur. Maxima est Dei laus omnia
posse, ac ex nihilo omnia creasse,
quæ isti turpissimè nituntur nega-
re, aut perperam obscurare huius-
modi principijs, de quibus tot fe-
rè extant opiniones, quot scripto-
res. Valeant itaq; huiusmodi opi-
niones quæ Dei gloriam tollere stu-
dent. Sic Galenus libro xi. capite
xiiiij. de Usu partium iniquissime
reprehendit Mosē sanctissimum
Prophetam, quòd asserat Deum
omnia posse, & mundum ex nihi-

COMMENDAT.

lo creasse, unde dicit: Certè Moy-
 ses quidem ita de natura ratiocina-
 batur, cuius ratio quàm Epicuri ui-
 detur mihi probabilior: optimum
 tamē est neutrius rationem sequi,
 sed potius generationis principiū
 quod à creatore ducitur. Et paulò
 post: Neq; enim si lapidem repen-
 te (Deus) uelit efficere hominem,
 id poterit. Atq; in hoc ratio nostra
 ac Platonis, tū aliorum, qui apud
 Græcos de rerum natura rectè con-
 scripserunt, à Mose differt: satis e-
 nim ipse in rebus efficiendis uolun-
 tatem Dei esse: siquidem omnia
 Deum facere posse arbitratur: si e-
 tiam ex cineribus equum aut bouē
 facere uelit. Nos uerò non sic senti-
 mus, sed confirmamus quædam na-
 turam efficere non posse, eaq; Deū
 ne aggredi quidem omnino, sed
 ex ipsis quæ facere potest, id quod

EPISTOLA

melius est, eligere. Lactantius lib. ij, capit. xi, multis agit argumentis contra eos, qui putabant materiam primam semper fuisse, ac Deum ex ipsa fecisse uniuersa. Idem & alij patres tractant, qui impium esse cum sancto spiritu iudicant, falsa in scholis Christianorum docere. Qua de causa bene loquitur Tertulianus in libro contra Hermogenem, Philolophos esse Hæreticorum patriarchas, uarijs cū probet argumentis in quinto contra Marcionem, tum hoc toto libro: quoniam Hermogenes autumauit, materiam ab æterno fuisse, & semper futurã, totumq; mundum ex ea factum esse: quia Deus, ait, aut ex nihilo, aut seipso, aut aliquo, fecit omnia, ex nihilo non potuit, quò Deus summum bonum & perfectissimũ sua uoluntate nil nisi bonum sibi simile

COMMENDAT.

le creasset, sed plurima cū sint ma-
 la, non possunt ex summo bono
 originem habere, sed ex materia
 prima. Deinde semper Deus fuit
 Dominus alicuius subiecti, quod
 est materia prima. Ex seipso non fe-
 cit: alioquin omnia forent diuina,
 & partes mundi imperfectę, & ipse
 Deus mutilus, quòd partes ipsius
 essent dispersę. Aut omnes res u-
 nus deus, nec res amplius fierēt, sed
 essent. Ergo concludit hunc mun-
 dum ex materia prima, quę semper
 fuit, genitum esse, quę Tertul. e-
 rudite lib. toto contra Hermog.
 confutat, & multisuarijs que argu-
 mentis probat hunc mundum nō
 esse productum ex ulla materia,
 sed creatum ex nihilo. Quum itaq;
 principia rerū naturalium neque-
 ant esse substantiæ corporis exper-
 tes, multò minus accidentia, quę

EPISTOLA

non per se existunt, sed substantiæ
ut puriori, solidiori, & constantio
ri inhærent, nec ex utrisq; compo-
si- ta, quòd inter se conuenire nō pos-
sint, necessariò corpora erūt, quæ,
aut sunt simplicia & prima, aut ex
simplicibus & primis composita.
At ex principijs omnia fiunt, & i-
psa ex nullis alijs, nec ullum cor-
pus ipsis prius, uel simplicius exi-
stit, nec per alia sunt, aut constant,
sed alia per ipsa. Præterea Deus
omnia creauit diuina eius uolunta-
te per Iesum Christum omnis bo-
ni ueram causam, sine qua nihil fa-
ctum est: principia etiam sunt ple-
ne in principio mundi creata, cū
sint perfecta corpora omnium mi-
storum, fulcra, materia & funda-
menta, quæ primò in plærisq; fue-
re nudiora & simpliciora, ut & ho-
die, sed paulatim magis, ac magis
ipso

COMMENDAT.

ipſo concuſſu tecta & recondita, ſic
 aqua mercurialis produxit iuſſu
 Domini omnia ſua in quibus lon-
 gè plus falis & ſulphuris reperitur;
 quàm pura aqua. Contra in anima-
 libus plus mercurij eſt, quàm terra
 quæ ea genuit. Tertio, principia
 non intereunt, nec oriuntur, à con-
 dito enim mūdo ad finem eius per-
 manent, unde perpetua eſſe oportet,
 quanvis geometrica propor-
 tione miſceantur, adeo, ut nullum
 ſit omnino ſimplex. Quarto, natu-
 ra neceſſario in tranſmutationib.
 ex ipſis ſolis omnia componit cor-
 pora, & in ea ultimo reſoluit, non
 imaginatione, ſed reuera, & quan-
 to diſſolutio accreſcit à composito;
 tantò magis oſtendit natura & ars
 ſimplicia. Quæ ultra hæc fingun-
 tur, nec ratio, nec natura agnoſcit;
 ergo principia ſunt corpora prima

COMMENDAT.

& simplicissima, creata, perpetua
 per se consistentia, ex quorum mi-
 stione omnia fiunt, & in quæ ulti-
 mò resoluuntur. Vana falsacq; est
 horum imaginatio, qui asserunt in
 omnib. transmutationib. corporū
 dissolutionē fieri in materiam pri-
 mam Aristotelis, quæ est substan-
 tia incorporea: ac terminum disso-
 lutionis, in quo incipit cōpositio,
 fingunt minuto fieri temporis, qd̄
 nullo modo rationi est consenta-
 neum: siquidem granum aqua dis-
 solutum in pavimento, uel asserē,
 interit, ac producit primò candidā
 aut flauam herbam, deinde uiren-
 tem, quæ nascitur ex corpore gra-
 ni non substantia incorporea, ut
 qui uis cernere potest. Ita ex grano
 sinapeos nascitur frutex, ex hor-
 deo, hordeum, ex ouo generatur
 pullus non canis, id est signum eui-
 dens

EPISTOLA

dens ista non transire in materiam
 primam: Quia si fieret materia pri-
 ma, nulla foret causa per quam po-
 tius nasceretur ex ovo pullus, quā
 planta, aut metallum, lapis, homū
 culus, aut quiduis aliud: quòd ma-
 teria prima omnibus caret qualita-
 tibus, & nullam habet inclinationē
 ad hanc, uel illam rem, & forma pe-
 rit, euanesceretq; oī aliorumq; na-
 tura, ut nihil corporis appareret,
 quod contra euidentissimam expe-
 rientiam dicitur, sine qua ratio ni-
 hil constituere debet. Inspiciamus
 hunc amplissimū mundum, eiusq;
 uarias partes, & uidebimus absq;
 longa inutili que disputatione tria
 principia à Theophr. descripta es-
 se uerissima (Vulcani opera id o-
 ptimè fit). Quòd uerò elemēta nō
 sint corpora simplicia, sed matrices
 ortæ ex primis tribus, nec requirāt

EPISTOLA

materiam primam in suorū trans-
mutationibus, aliac̄q̄ nonnulla, in
epistola quadam quā præfigimus
libris Theophrasti, præceptoris
nostri fidelissimi, & monarchæ co-
tius medicę religionis unici, breuis-
simis uerbis commonstrabimus.
Hæc etenim omnia si hîc tractare-
mus, epistola nimis cresceret, lecto-
ric̄q̄ molesta foret. Nec quispiam si-
bi persuadeat, nos hæc docere pro-
pterea quòd aut Theophrastum ar-
bitremur quicquam omisisse, aut
nos melius ipso posse id negotium
explicare, sed cupimus bonarū di-
sciplinarum studiosis uiam sterne-
re ad eius Paracelli præclarissima,
ac utilissima scripta intelligenda,
in quibus hæc aliac̄q̄ multa copio-
sissime manifestissimeq̄ exponun-
tur: & calumniatores esse proban-
tur, qui affirmant Theophrastū ef-
se

COMMENDAT.

se duntaxat Empiricum, ac omnia
 confuse docere: ubiq; enim causas
 propinquiores, ueriores & interio-
 res inquit, ac docet, ex quibus po-
 stea totam methodū pulcherrimè
 deducit, sed hoc nō est mirum nec
 nouum: solent nanq; furore rapti
 circunsepti que mendacijs ea haud
 difficilè reprehendere quæ non in-
 telligunt. Legunt nonnulli aliquē
 librum Theophrasti, quem si non
 capiunt, arbitrantur id non sua, sed
 authoris culpa fieri, quasi omnia
 confundat, & methodi sit imperi-
 tus, & isti omnium rerum sint gna-
 ri, nihilq; eos lateat. Quibus ego si
 respōdere conarer, integrum, idq;
 maximum uolumen foret conscri-
 bendum, in quo singulorum libro-
 rum Theophrasti doctrinā & me-
 thodum, qui meas in manus perue-
 nerunt unquam, ostenderem. Le-

COMMENDAT.

gant, ac relegant ipsimet libros Paracelsi, depositis animi perturbatio-
nibus, falsisq; contumelijs quæ ho-
mines nimiũ à ueritate in tenebras
abducunt & dubio procul cernent
Theophrastũ methodicè docere,
præcipuè si adhibuerint diligenter
manum aratro, hoc est, laborarint,
eacq; confecerint quæ ipse præscri-
bit. Nec opus est ut longè exempla
petamus: nam ueræ methodi cum
ubiq; exempla proponat, tum in
hoc libro propositũ nobis omniũ
est commodissimum. Hoc autem
quò melius appareat, paulò altius
totius negotij cardinem repetam,
quòd cõstet multos clamitare me-
thodum deesse, qui ignorant quæ
sit uera historia methodi, quam na-
tura & recta ratio præscribũt. Me-
thodus est breuis ratio, ac uia rectè
docendi; docemus autem rectè per
notiora

notiora, aut nobis, aut naturæ. Nò
 bis sunt notiores effectus, fines, res
 singulares, totæ & cōfusæ, per quæ
 argumentātur ratiocinationib. &
 enthymematis. Ab huiusmodi no
 tioribus doctrina quoties fit, dici
 tur methodus dissolutionis, Græcè
 ἀλύσις uel μέθοδος ἀναλυτική. Altera
 huic prorsus contraria fit per cau
 sas, generalia, & partes. argumenta
 mur uerò inductionibus & exem
 plis, fitq; progressio à sensibus ad
 intelligentiam, illic contra. Latinis
 appellatur cōstructio, aut compo
 sitio, Græcis σύνθεσις, uel μέθοδος συνθε
 τική. Has duas quouis tempore na
 tura nos docet sua corpora compo
 nendo, ac dissoluendo, & ratio hu
 mana non difficulter eas obseruat,
 ac usurpat in diuersis negotiis, licet
 pauci animaduertant. Tertia utri
 usque particeps non incommode

EPISTOLA

Iplis annumeratur, qua totum par
 tibus certis proponitur, quæ singu
 latim ordine explicantur, id fit, aut
 diuisione, aut definitione, propte
 rea. & ipsa methodus dicitur diuio
 nis & definitionis, cum tamen re
 uera totum si spectes negotiũ pror
 sus una & eadem sit: quod totũ sem
 per proponatur idẽ partibus ex
 plicetur, definitio sit idem quod
 res definita, & partes omnes simul
 iunctæ idẽ quod res definita: prio
 res duæ sunt naturæ ac rationis,
 hæc solius rationis, qua utitur suis
 in negotiis, quoties neutra priorũ
 commodè uti potest. Ex fine inue
 stigatur methodus: nam is si totũ
 fuerit aliquod, docẽdus est per cau
 sas constructione uel partes defini
 tione, siue diuisione: sin autẽ pars,
 dissolutione: In libris uerò conscri
 ptis optimè discimus methodum

COMMENDAT.

ex ordine progressionis. Harum rationem docendi semper una est præcipua in quouis opere, cui & reliquæ miscentur & inseruiunt. Quo autem methodus huius libri manifestior fiat, ordinem ac summam totius operis primò referemus, ex quib, postea eliciemus methodum. Totum opus quinque absolvit libris, quorum in primo docet, quòtuplicem esse vitam, quid vita longa, quibus medijs comparatur, hominem constare duobus corporibus, quorum alterum naturale est conflatum ex varijs partibus, similaribus & dissimilaribus: alterum est cœlestes præter naturam, physico mistum corpori: unde vita duplex existit, naturalis & cœlestis, in partium concentu longam vitam consistere asserit. Hæc quo manifestè & uera doceat me-

COMMENDAT.

rhodo causas diligenter explicat,
 primò, duo cū sint corpora mista
 quæ unum corpus cōstituunt, mo-
 dum indicat cognoscendi & iudi-
 candi partes naturalis corporis, ui-
 tam, ualeitudinem & mortem atq;
 quibus ex causis prodeant. Postea
 inquirat fontes uitæ longæ per suas
 causas, certaq; principia more ma-
 thematico, ac inuenit eam non effi-
 ci hoc mortali corpore & uita eius
 fluxa, sed cœlesti uita & corpore
 quod non uidetur, quæ duo cōiun-
 cta & mista corpori naturali, perfe-
 ctæ causæ sunt uitæ longæ: sic ho-
 mo quatuor causis siue parentibus
 fit: nam duo corpora ueluti matres
 diuersæ, hoc est, naturale & cœleste
 cōcurrunt, & duæ uitæ, hoc est, for-
 mæ quasi patres, naturalis & cœle-
 stis unà gignunt filiū unicum, qui
 est mas, id est, uita, & foemina, id
 est

EPISTOLA

est corpus. Duplex medicina ipsi
adhibēda, altera, ut conseruet, alte
ra, ut restituant amissa. Praxis simi
liter duplex, altera physica, altera ui
tæ longæ, utraq; ex fine iudicanda
est: uita aut longa duob. q̄a in cor
poribus existit tanquā materia, &
duab. formis causæ efficientes sunt
ingrēdæ & cōsiderādæ, quas præ
cipuas sex esse docet. prima est ma
gia diuina per reuelationes Dei ho
minibus tradita, quæ ex diuinis æ
ternisq; corporibus influit in hoc
mistum corpus, & conseruat illud,
qua primi parentes edocti, non nin
gentos annos uiuendo transgressi
sunt. Secunda est causa naturalis,
qua ex mineris subtilissima separa
tur essentia uirtute ignis, quæ cor
pus senectute confectum, pristina
iuuentæ accuratè restituit, ac ab o
mni ægritudine liberū reddit. Ter

EPISTOLA

tia est magia, non à Deo immedia-
 tè, sed à supercoelestibus corpori-
 bus influens in hoc mistū corpus
 quod etiam regit. Hac usus est Ma-
 hometus, ac sibi nomen compara-
 uit quasi immortale: huius periti
 fuerunt & magi tres Christū quæ-
 rentes. Quarta imitatur falsò præ-
 cedentem propter naturę ignoran-
 tiam: quia transmutat corpus natu-
 rale nimium in phantasticū, quod
 diu oberrat, imò etiam ad extremū
 iudicij diem, non uerè uiuens, qua-
 re uita longa ibi falsò existit. Quin-
 ta, impressio deltica, siue imagina-
 tio, qua alter alterius uires accipit:
 huc spectāt signa, characteres, figu-
 ræ & orationes. Sexta, astrorum
 influenza, quæ aut certis medijs
 corpus humanum donat longa ui-
 ta, interdum accedente quoq; ima-
 ginatione, corpora mortalia efficit
 im-

COMMENDAT.

immortalia, qualia in terris & aquis uersantur. In secundo lib. exponit primò rationem methodi, et quæcunq; in primo lib. generatim sunt tradita, eadem particulatim ibi interpretatur, præsertim corpus morbis afflictum, quomodo curari & cōseruari debeat per arcana & balsamum. Ordo morborū hic est, podagra, gutta, lepra, epilepsia, febres, apostemata, hydrophis, dissoluta, uermes, cancer, syrones, pustulæ, ulcera & uulnera. In tertio persequitur rationem medendi, uitamq; producendi certis medijs, sed alia ratione quàm in secundo, ubi tractatur corpus infirmum, h'ic uerò ad cōseruandum & tuendum illud, parantur arcana ex auro, gemmis, herbis, anthimonio, sulphure, mercurio, uino, mūmia, satyrione & primo metallo.

C O M M E N D A T .

In quarto iterum ad generaliora redit, primò tractans de quadam uirtute inuisibili quæ ualde multum præstat corpori, uocat eam balsamum, omnem corporis naturam excedentem, qui duo corpora conjunctione conseruat, & cœleste corpus unà cū quatuor elementis sustentat: inest autem duob. modis, uel casu, & clam agit, uel artib. certisq; medijs comparatur, ut herbis, metallis, quintis essentijs, alijsq; rebus uitæ longæ certos præscribit terminos: non quòd omnis uita possit extendi, sed ut homo cōsideret ipsum terminum qui promoueri potest: duplex enim est terminus, alter naturalis uitæ fixus, quē homo Microcosmus superare nequit. Alterum certis medijs transgredi potest. Illi astrum triplicē ditinguit, ac medico diligenter considerandum

EPISTOLA

fiderandum admonet ne pugnantia
 coniungat, quorum primus ex
 elementis originem, secundus ex
 magnalibus, tertius ex proprijs spe
 cificis ducit. Primus aliquando ad
 dit decem annos, interdum uigin
 ti, nō nunquam plures, morbos ta
 men non tollit. Formæ ipsius tot
 existunt, quot sunt homines. Secū
 dō tradit separationem atq; purga
 tionem nostri corporis, qua paula
 tim ascendit ad cœlestem naturam,
 non tamen relicto corpore physi
 co, sed omnes partes purgantur, ac
 figuntur lucidissimo reflexionis ca
 lore, quo frigida immūda & obscu
 ra à calidis & splendidissimis, dis
 iunguntur. Sic primus Iliaster nō
 ualet per se, nisi quòd arceat interi
 tum per arcana, sed omnia agun
 tur auxilio reliquorū: Ergo Mum
 mia uitam longam efficiens, ex tri

EPISTOLA

bus anatomijs cōponi debet, quō
sit res arcana, in qua latitant res cœ-
lestes. Diligenter itaq; consideran-
dæ sunt exaltationes rerum, ac gra-
datim ad immortalia fixa q; pergen-
dum: singula nanq; habent sua æ-
terna, ac firma in eodem ordine, ut
noster Maius fluxos, tēporaneos
& fugaces flores produciē, alijs ue-
rò perpetuos & immortales. In 5.
lib. rursus indicat suā methodū, &
asserit ea se absoluturū quæ in pri-
mo cœpit docere: ostendit duas ef-
se vires, siue formas in hominū po-
testate, naturalem & aeream. De il-
la dictum est, hanc uerò quę omnis
corporis est expers hoc lib. tractat.
Vitæ longæ terminus est mille an-
ni, & minimus sexcētessimus, sequū-
tur postea canones & conditiones
uitæ longæ, quæ in aerea consistit
uirtute, quę, aut est sanitas fixa, aut
ægritu

EPISTOLA

ægritudo constans & firma qua æger diu uiuit. Postremò concludit nos uitam longam cœlesti uirtute, ac arte consequi. Ex his omnibus manifestum est methodū esse constructionē, quia proposuit uitam longam, quam pulcherrimè causis necessarijs ac proximis demōstrat. Imò in secundo & tertio libro exponuntur generalia per partes & exempla, ne sint obscura, causæq; melius appareant, ac finem lectori ostendant, quod in huiusmodi methodo requiritur: hinc ultimò conclusionem ex causis & partibus urget. Hæc omnia uir generosissime multis & uarijs de causis tibi dedicare, ac sub tuo nomine in lucē prodire uolui, nostræ ut amicitiaæ reb. honestis ante complures annos innitæ, quam cupio sanctam & firmam permanere, dum tuis meisq;

COMMENDAT.

corporibus uita duplex cohæreat,
 ac meæ gratitudinis erga te bene
 meritū, extet perpetua memoria.
 Deinde rara tua eruditio, linguarū
 præclara cognitio, & eximia pru-
 dentia iam nō solum apud illustris-
 simum principem Marchionem
 Badensem & Phorcensem sæpissi-
 me cōprobatam, sed etiam multis
 Imperij sacra Comitij, iudicium
 præclarum & acutum in huiusmo-
 di rebus, & arduis negotijs iudican-
 dis, bellicæ singularis peritia, hōne-
 starum disciplinarum ueritatē que
 Euangelicæ promotio & amor fla-
 grans, quæ cum genere clarissimo
 plurimum te omnibus bonis com-
 mendant, ac illustrant, merenturq;
 uitam longam, quam hisce quinq;
 libris tãto ingenio ac industria uir
 nobilis Theophrast. docet, ut nul-
 li his sint cōparandi, quòd causas
 primas

EPISTOLA

primas, ueras ac proprias tradat, cū
aliij remotas & minimè sufficientes
docuerint, ac pro ueris obtruse-
rint, quorum ex numero doctissi-
mus Marsilius Ficinus præclarissi-
ma utilissimaq; uidetur in lucem
edidisse, praxim uerò exiguam, le-
uem & ieiunam addidit, quanuis fe-
mina producēdæ uitæ obiter spar-
serit, cuius radices uerāque funda-
menta hīc adeò manifestè ac me-
thodicè oculis subiiciuntur, ut nun-
quam à cōdito mundo hoc tam lu-
culenter in lucem prodijt. Nos qui
de anno 1560. quatuor libros
de uita longa typis mandauimus,
sed adhuc imperfectos: quia liber
quartus totus defuit, ac multa capi-
ta primi & tertij lib. utilissima: nūc
autem perfectos, ac ex ore Paracel-
si diligenter exceptos & recogni-
tos publicamus, quos spero tibi

gratissimos, ac utilissimos fore in
uita longa producenda, quæ pro æ
tate, sortitus es à domino Deo cor
pus bonū & cōmodum, quod arte
uera in debita harmonia conserua
ri potest. Si aliqua tibi uideantur
obscura, libentissimè ac manifestè
explicabo. Vale feliciter cum tuis
duobus corporibus, duabus uitis,
& spiritu uno. Ex Musæo no
stro 1562. die uisitatio
nis Mariæ.

VALENTIVS DE RE-
tius pio Lectori S.

THEOPHRASTVS PA-
racelsus ex Nobili Prosa-
pia Suedigena, apud Ere-
mitas Heluetiæ natus, à Stoicis Pa-
racelsus magnus uocatus, 200 &
30. in philosophia conscripsit lib.
& 46. in medica solēnitate edidit,
& 12. de Republica emendauit, &
7. in mathematica construxit arte,
& tria opera simul in unum compo-
suit lib. qui Theophrastia nuncu-
patur, & 66. lib. de Occultiorib.
& abstrusis cōdidit, primum opus
de Archidoxis dictum, in quo de-
clarat extractiones & separationes
uirtutum ab inualido, secundū Pa-
rasarchum dictum, in quo de sum-
mo bono tractat in æternitate, Ter-
tium Carboantes dictum, in quo
transmutationes declarat in forma

COMMENDAT.

& esse. Scripsit Gellius Zemeus de
 isto Theophrasto Germano phi-
 losopho ad Passephallem Ceueū.
 Apud Germanos nunc uir adole-
 scens existit, cui par orbis non fert,
 qui adeò excellēter in philosophia,
 medica, & mathematica in arte, at-
 que de Republica & iustitia scri-
 psit, quòd credo aut mira influen-
 tia in eo sit natalis, aut maior spiri-
 tus sancti gratia in eo, aut immensa
 dæmonum existentia: nam inhu-
 manum hoc est perscrutari, quod
 ipse uilipendit saltem, doctiorem
 me legisse memor nō sum: Quare
 tu Lector sincero animo eius
 Theophrasti scripta faustè
 accipe, lege & relege
 sæpe, Vale.

THEOPHRASTI EX

HOHENHEIM VTRIVSQUE ME

dicinæ Doctoris, de Vita

longa, Liber pri-
mus.

CAPVT I.

I DE VITA LONGA Theophrastum philosophari fas est, Necessarium primò, scitùque dignum, quid uita sit, existimo, maxime uerò immortalis: quem locum Prisci prorsus integrum reliquerunt, credo, incognitum, aut non satis intellectum. Hinc est cur alteri solùm, mortali scilicet, consultum voluerint hæctenus. Verùm vt tandem quid uita sit, definiam: Nihil me hercle uita est aliud, nisi Mummia quædam Balsamita, conseruans mortale corpus à mortalibus vermibus & æstphara, cùm impressa liquoris salium commistura. Præterea uita nostra, uita nempe longa est, quam nec spiritus, nec lu-

men naturæ breuem esse aiunt. Ignorantium verò breuis, cū arte longa. Breuius arte quid? vita verò quid longius, inter mortales saltē non supersticiosos? Porrò diutius, sanius, viuaciùsque quid Balsamo? Velocius, debilius, mortalius corpore physico quid? Temperamentum quippe est breue à longo, & à breui rursus longum. Cur longa igitur vita & cur breuis? Veruntamen ea vita quæ supercœlestis physica, apud nos canones non habet, nostrę authoritatis pompa, mortale solū corpus indicat, ac regulatur (vt sic dixerim) ab arte in tertiū vsq; terminum, imò quartum etiam & quintum. Hæc de viuo. Quid inde de morte? Mors nanq; quid est? Nihil certè aliud, quā Balsami dominium, Mummiæ interitus, fallium vltima materia. Quibus ex immortalibus separatis à mortalibus, mortalium membrorum transiturum inducit regressum. Hæc itaque est vita lōga ab exordio dicta. Hæc etiam est vita breuis, de morte videlicet dicta. Mors apud nos mors est, non vita. Longior verò hac morte ars. Hæc res vitæ dissolutiones, digestæ quoq; separationes

rationes puri, longæ & sanæ, cùm mortal^{is}, tum immortalis, quam dies natalis coniungit, ac copulat, idc̄q; ab vtrisque corporibus. Nam omnis coniunctio rerum mortalium, maximè diuersarum, adfert secum dissolutionem. Quemadmodum omnem cõiunctionem rerum naturalium, & earum quæ præter naturam sunt, sequitur dissolutio. Sic vitæ quæ cõiuncta est, comes est dissolutio. Mortis enim causa bellum empiricum est, non aliud ferè, nisi duellum quoddam, ductum à mortalibus & immortalibus. Atque hoc est planè quod dicitur, Pugnât quisq; pro patria. Morbus verò quasi iaculum, & Anthos belli lorica, præter lites in his, quid aliud? Hinc est huius mali fons & origo, generatio morbi, quam cõtinuò insequitur mors. Ex quibus faciliè colligere licet, quid vita sit tum mortal^{is}, tum immortal^{is}, Quæ ratione vtraque conseruari debeat, id quod infra etiam in fine physici corporis latius patebit.

CAP. II.

SVpradicta omnia vt clarius in-
notescant, principio de Physico
corpore dicendum esse existimo.
Omnium quippe quæ tractantur per
nostra argumenta sustentatio physici
corporis causa est. Atqui generalis qui-
dem praxis in physico corpore in hunc
fieri modum oportet. Principio consi-
derantur partes eius, & hæ ex locali ana-
tomia per locum totius physici corpo-
ris cum intellectu medullarum, condi-
tionum, vsus ligamētorum, formarum
ossium & cartilaginis, neruorum, carnis
proprietatum, septemq; principalium
membrorum virtutū, idq; vniuersum,
vt quid acturus sis in physico, te ipsum
intelligas ad hanc regulam. Principio
oportet probè cognitam habeamus v-
niuersam rationem atq; naturam, cum
physici corporis, tum physice vite. Cor-
pus siquidem vitæq; physici mortales.
Ex mortali verò nihil potest elici, quòd
pariat vitā longam, sed ea quæ possunt
haberi ex his, sanum reddunt corpus, &
sic neque corpus, neque vita mortalis,
in

in hac nostra monarchia debent considerari pro sententia Arcani, vel Elixu. Extra namque corpus est vita longa, & a corpore conseruatur, corpusque inferius ab ea. Præterea interueniente corpore, exoritur dissolutio vitæ vtriusque. Vbi cunque enim mortalitas non est coniuncta immortalitati, illic dissolutio esse nequit. Hoc loco plurimum laborauit emperica musa, & sophistæ Medici, spagyrorumque, qua scilicet ratione corpus tanquam balsamum conseruarent, ne causarent mortem, cum balsamum sit vitæ Mummia, non corporis. haud memores interim in vita mortem non esse. Nihil enim aliud vitæ mors est, nisi dissolutio quædam ab immortalitate, quæ ubi accidit, tum demum moritur corpus. Atqui huc omnia sua excerpta retulit Hippocrates, corpusculumque illud præ manibus sumere, tanquam iubeat longæ vitæ, & mortale mortali conseruare decreuit: Cum in eo nulla vnquam fuerit vita, quæ ex illius fonte manarit. Corpus enim creatura est, at non vita, nihilque minus mortis filia. Igitur ex Archæa descendit, quæ est immortalis. Non

prorsus referenda est, inquires, Hippo-
 cratica musa, ad mortalitatem. Esto, at
 multò faciliorem viam ad sanitatem in-
 uenias, quandoquidem è superis de-
 scendit magnale istud. Nihil enim præ-
 ter ea, quæ creaturæ sunt, Hippocrati
 tribuit Deus, imò nec ei ea plenè, quæ
 creaturæ sunt, insignia mysteria dedit:
 sed ad rem. Huic corpori Deus adiun-
 xit aliud quoddā, puta cœleste, id quod
 in corpore vitæ existit: de quo Theo-
 phrastus ego: Hoc opus hic labor est,
 ne in dissolutionem quæ mortalium est,
 & huic soli adiuncta, erumpat. Et si in
 corpore isto caduco accidere potest dis-
 solutio, atq; adeò colligi ex ea amissio
 cœlicæ corporis, tamen vitæ longæ o-
 besse nequit, propter restaurationem,
 quæ subinde fieri debet, vt prorsus om-
 ni defectu careat corpus. Sicut enim
 ignis tantisper, dum ligna adsunt, viuit:
 Sic vita longa dum adest corpus ex ar-
 cha, quòd corpus vt corpus conseruan-
 dum est, interueniente corpore, quod
 extrinsecus conualescit. Inde enim con-
 seruari potest. Nihil enim aliud est cor-
 pus, nisi subiectum, in quo longa vita
 corporis æterni gliscit.

CAP. III

HActenus de physico corpore: nūc qua ratione materiam huius ab omni corruptione cōseruari oporteat dicendum. Principio, quicquid in seipso corpus corrumpit, idem alieno corpore est recuperandum, ita, vt monarchia Spagyrorum non admittat peruulgarem balsami naturam, qua corpus conseruare laborat. Sicut enim fieri nequit quin lignū absumatur igni, ita fieri non potest quin corpus aliquando corrumpatur vita. Quare minus admittendi sunt essentialium rerum periti, qui longam vitam balsamo cōparari autumāt, Cū potius hæc sit natura balsami, ut corpus à corruptione eiusdem conseruet, ne in corpore vacuū insit. Nam omne vacuum eius loci morbus est, siue ægritudo in corpore, & quasi atrophia quædam vitæ longæ. In perfecto enim corpore locum habet vita longa: In imperfecto in continuum defectum ad mortem vsq; dissoluitur. Scimus enim physicū corpus sustentari posse à morte, & illud ipsum ex vi suæ mummia in-

8 THEOPHR. DE VITA

nata. Hæc ad vitam sanam, nō longam, quia terminus pro physico est corpore. Operæpretium autem est antequam vitam longam declaramus, sanā vitam exhibeamus ac præstemus. Sunt autem illa quæ à morbis defendunt. Vt in physico igne perit membrum non citra dispendiū vitæ, quando quidem iste morbus membri est mors, deinceps causa vitæ cordis, & hoc ab accidente, potest tamen & per physicum balsamum tolli. In mola & Hermia euclatur vita longa tantisper dum desinit idem humor. Similiter in carbūculo, & sapphiro plus æquo gliscit. Obseruandum igitur corruptionem à corpore auferendam & quod in vita longa exarsit, in refrigeriū denuò redigendum. Quare hoc loco specifica naturæ, quæ in hoc sunt adornata, corpus vñdecunque morbo confectum, muniant necesse est, id quod medicorum esse dicit. In vita autem longa nihil eiusmodi requiritur. Leonina enim ad vitam longam ex æquo cū eo, qui à morbis alienus est, potest reduci. Similiter Lithyasis & Tympanites: sed hæc de vita longa. Nunc ad breuem vitam

tam, testalem scilicet. Quicquid in Hy-
 posarcha sustinet corpus interuenien-
 te percipiolo administrandum. Rusten-
 na Enea in Epilepsia. Perla grandis in
 gutta. Sardiniana in matrice & in id ge-
 nus alijs. Thefrana in Thyra. Thuttia in
 ophthalmia. Perstitella in Erisipyla ex-
 terna. Hypericon in alijs offensionib-
 us. Hæc atq; alia, quanuis probè con-
 fecta & absoluta, nihil tamen prorsus
 ad longam vitam faciunt, sed in hoc so-
 lum adhibentur, vt conualeat corpus.
 Parui enim refert, quo ad longam vi-
 tam attinet. Consulatur febribus nec-
 ne, Ephimeræ, Causoni, Phthisi, Ethi-
 cæ, & id genus alijs. Tantisper enim
 dum spiritus naturæ manet, corpus cœ-
 leste seruat, manetque vita longa vnà
 cum cruciatu morborum. Hic non præ-
 stò est mors. Quatenus enim corpus in
 tutelam medico committitur, mors est,
 at non cœleste corpus. Ex corpore aut
 diffluit venenū in vitam, quam adeò ac-
 cendit, vt prorsus in æstpharā erūpat,
 quandoquidē à corrosiuis mors ducit
 originē, & arsenicale in vniuersū quod-
 dam realgar est, ideo nec desinit à na-

10 THEOPHR. DE VITA
tura veneni, quousq; satisfaciatur suæ na-
ture, donec & reddat consumptum cor-
pus, idq; tandiu, vsq; in æscpharam inci-
neratum conuertat, nec post finem ces-
sabit à sua malitia in ea. Quare duplex
praxis aggrediunda est. Hæc, vt vitam
conserues, alia vt reprimas corpus, ac
places, & id ipsum in dies propter cor-
ruptionem, quæ quotidie accidit.

^a Mors originem ducit à corrodentibus.

^b Duplex praxis medicinæ.

C A P. III.

CUm pro natura creationis corpus
& eius physica vita tanquam vna
pars in compositionē formæ transit, &
quia physicum corpus dimidium est, cū
cœleste totū: plus igitur medico cōside-
randum, vnde & ex quibus maior ho-
mo conseruandus sit. In maiore siqui-
dem vita consistit vita longa. At in mi-
nore, mortalitatis subiectum, & hoc in-
feritur iuxta prædestinationem, cū cor-
pus, tum vita cœlestis physico corpori,
quæ velut indiuiduus comes sequitur
hanc coniunctionem. Ex qua quidem
de

de prædestinatione sciendū, quòd quæ
innumera sunt, aliud coniunctio, aliud
oportet, aliud rerū esse, aliud vita, aliud
mors, omnia tamen illa absq; prædesti-
nato termino, vel pūcto deputato, quā-
do quidem sub manu hunc priuilegiata
tenere cōditor decreuit, vt statutum a-
pud se habeat, possitq; absq; reuocato
iudicio liberè, quod vult, quodq; visum
est disponere. Porro redacta cōiunctio-
ne illa harum duarum formarum, natu-
ralis videlicet & eius quæ præter natu-
ram est, in formam naturę, idq; omnino
in cella matricis elicitur, genitores duos
filium vnum, genitrices etiam duas, fi-
liam, has quatuor personas gignere. Pa-
rit hoc semen cœleste cum mortali id a-
nimal, quod genitum apparet, elemen-
tale semen & supercœleste simul. Nam
hoc loco verè operatur corporale se-
men, id quod in præseruatione ductus
naturalis conseruari oportet. Ea autem
quæ præter naturam est forma, in pri-
mis considerari debet, ita vt per illa etiā
quæ præter naturam sunt, seruetur. Sic
duplicium bonorum hæres inscribitur
puer, naturæ & essentiæ quæ à natura

existit, iuxta præscriptū creationis quæ
 simul oborit, idēq; ab eo, qui præter na-
 turam est parente, qui corpus regit ac
 gubernat. Ex duobus quippe his pa-
 rentibus superius sequitur matrimonij
 cōiunctio diuinitus. Nam Adamus ne-
 que ex creatione est aliquid adsequu-
 tus, neq; ascendentibus signis, neque a-
 lijs rebus obnoxius factus: nihil igitur
 ex astris quatuor cum homine partici-
 pes. Indiuisa sunt. n. astra & homuncula
 sed ex eo, quod præter naturam est, vi-
 tam longam accepit. Verūm vt habeat
 medicus quod vsurpet, neq; passim se-
 quatur imperitorum nugamenta, qui
 frigidissimē hac de re scripserunt, prin-
 cipio admonendus medicus, vt plus ad
 ea quæ præter naturam sunt, quàm ad
 ea quæ secundum naturam fiunt, animū
 adiūgat: Deinde vt prædestinationem
 pulchrē calleat. Ex hac enim tanquam
 ex fonte potius scaturit ea monarchia,
 quæ præter naturam est, quàm specifi-
 cum & qualificatum. Atq; hinc est per-
 uulgatus ille error, quo non pauci indu-
 cti, sic statuunt cōsulere corpori, vt mul-
 to plura corpori, q̄ quæ corporis sunt,
 tri-

tribuant. Hæc vt clarius innotescant, si
 multitudinem hanc cape. Videmus in eo
 quem somnus oppressit, vitam naturæ
 dumtaxat inesse, fatumq; spiritu cum
 eo colludere vnâ. Vbicunq; igitur præ-
 sens vita existit, non plene, atq; adeò ci-
 tra vim existit. Ea quanuis mortua sit,
 quia non operatur, tamen corpori insi-
 ta est. Item in eo qui iugulũ gladio præ-
 bet, ictus vitam longam aufert. Quic-
 quid porrò in corpore subsultat viuum
 adhuc, ingenita vita naturæ est. Hæc
 prorsus non est obseruanda, sed ea qua
 corpus reuiuiscit. Prætereavita lōga tan-
 quã homo existit nobis, vt ignis ligno,
 insitus, quo redintegrascit homo.

CAP. V.

Sed vt magis dilucidè appareant ea
 quæ de parente diximus, qui præ-
 ter naturã est, & naturali iuxta præ-
 finitum insitus. Quæ causa est duplicis
 vitæ, ac corporis, naturalis, & eius, qui
 præternaturam est, parentis. Ex quibus
 facile liquet hominem duplici semine
 nasci. De his omnibus sic breuiter habe-
 to. Iam inde ab Adamo immutata est

complexio vnà cum natura generatio-
num in carne, propter importunas & in-
tempestiuas operationes personarū in
earum natura cōtraria. Palàm enim est,
neq; melancholiam principiò nobis in-
genitam, neq; sanguineum, neq; chole-
ricum, neque phlegmaticum fuisse. Ex
melancholia enim & cholera, similiter
ex alijs, nulla vnquam orta est plena cō-
plexio. Nam semine cōtrario semel con-
fuso perijt vnà natiua complexio: adeò
vt nemo cholericus plene ac perfecte
dici possit. Quòd si sola & in gradu suo
permanisset, porrò etiā apud nos præ-
celleret cholera. Quare medicus pror-
sus de quatuor complexionibus nihil
sentire debet. In Adam enim non fue-
runt, multò autem minus in eius prole,
& nec simul consistere possunt ista qua-
tuor inter se diuersa. Præterea sicut in-
terueniente partu intempestiuo singu-
læ complexiones corrumpunt, & id i-
psum non sine iactura liberorum (quid
enim est cōplexio: parentis natura est,
idq; sine calido vel frigido, nigro, vel al-
bo) sic etiam in eo, quod præter natu-
ram est, corpore, semen quoddã hære-
ditariū.

ditarium existit. Et si duo eiusdem complexionis homines copulantur, tamen supernaturale semē, sub quo, cū sapientia, tum vita delitescit, nunq̄ verē coniungitur. Duplex ergo est matrimoniū, aliud quod humana ratio persuasit, aliud quod Deus coniunxit. Illud propriē matrimoniū non est, nisi quatenus oculi & captus naturæ sinunt. In illo, quanuis vndecunq̄ dispiciat homo q̄d sibi ac pueris prætexat, spiritū Dei qui eos copularit, requirat, honestum prætendat, nihil tamen nisi hypocrisis est. Argumento est subinde noua mutatio locorum. Hoc autem quod Deus coniunxit, propriē matrimonium existit, & ad vitam longam refertur, propter diuortiū, quod hoc loco accidere nequit, id quod nemo nisi interuenientibus liberis, intelligit. Propterea multi, vel in utero matris sunt sanctificati. Hi sunt, quos Deus copulauit, vt eam quæ fuit Uriæ, & Dauid, quanuis ex diametro, (sic enim sibi humana mens persuadebat) cum iusto & legitimo matrimonio pugnaret hoc. Quia tamen vterq̄ præter id, quod naturæ erat, quasi hæredita

rio vitam longam adeptus est, propter Salomonem, qui aliunde nasci non potuit, nisi ex Bethsabea, coniuncto Dauid semine, quanuis meretrice, coniunxit Deus. Adeo quicquid est præternaturam, velut naturæ thesaurus est Deo commissus, id quod apud Spagyricæ artis peritos palàm est, vitæq; longæ mirum in modum consentaneum. Hæc præscribuntur in hoc, vt quæ præter naturam sunt physico plenè adpareant.

C A P. VI.

Divisa igitur duplici praxi, alia in physicam, alia in longam vitam, quatenus vtriusq; inciderit vsus ex fine iudicabit physicus. De hac autem vita, quæ præter naturam est, qua de in præsentia loquimur, videndum num fieri possit, vt aliqua ratione adsequamur illam in physica vita, quando extra vires, quæ secundum naturam sunt, existit, & sub illa longæ vitæ arcana delitescunt. Nam hoc loco palàm fiunt impressiones, quæ præter naturam sunt, vt vt scilicet in supernaturale vitæ simul concurrunt, vt vt etiam firmamentum in corpus quod

quod secundum naturam est, cōcurrit. Et si impressiones supernaturales appareant, tamen obscura est illarum cognitio. Hinc est cur impressiones ab alijs dici cœperūt, ab alijs incantationes, ab alijs superstitiones, ab alijs aliter iuxta præscriptum magicæ artis. Nam ex his fluit ea, quæ Græcis magyria est, ea præter impressiones, quas incantationes & superstitiones appellant, aliud nihil tractat, & id ipsum in corpus supernaturale. Quare operæ precii est de corpore supernaturali in impressionib. suis loqui. Cùm totā magiā ab Astronomis etiam in alienum vsum torqueri videant, & perperā ab omnibus appellari superstitiones, & pharmaceutriam quandam. Quemadmodū necromantiam & nigromantiam, huc omnino retulerūt vt vtraq; idololatria quædam esse credatur. Quæ, nisi interueniat influentia, prorsus silesunt. Quauis enim quæqua versum respōdeant, aut loquantur manes, tamen non nisi ea quæ præter naturam est, influentia interueniāt, accidit: id qd perperam impostura Satanæ credit, quia impossibile hoc sit homini

cū facile assequi liceat, vt in exorcismis phantasticorum spirituū fieri videmus. Nam tota Cabalística magia hoc in se claudit, vt palàm faciat corpus, quod secundum naturam est, à corpore quod præter naturam existit, & nobis veluti mago insitum, sustineri & administrari, vt diuersos & longè dissitos sensus, puta Orientalem & Occidentalem æquales, cogitationesq; incognitas, cognitatas absens reddat. Quanquam difficile admodum sit cognitu his, qui huius artis Cabalisticæ prorsus rudes ac imperiti sunt. Cū ab his etiam qui hanc artē apud omnes iactauerunt, longè erratum sit, id quod translatio eorū ex Hebræo & Spagyrorum canones indicant. Quare de praxi longæ vitæ concludimus in hunc modum. Ex influentiā supernaturali non modò incantationes, verū etiam imagines, & gamohæas fluxisse. Hanc quidem philosophastri in astra firmamenti retulerunt, & ex carbonib. cœli Martem & Iouem finxerunt, qui corpus illud quod præter naturam est, regerent & administrarent: cū tamen non sit ijs porrò, nisi in res mortales, quæ

quæ prorsus nihil ad longam vitam faciunt. Quare ex supernaturalibus corporibus, nō naturalibus elicienda sunt, quibus ad longā vitā utaris. Tota enim vis illa supernaturalis magica est, & omnis magus influentia quæ præter naturam est, vñà cum corpore sub quo vita delitescit, deprehendit. Corpus, inquam, quod in se gerit homo, inuisibile homini, quemadmodum de generatione habetur, &c.

CAPVT VII.

VT autem exactè intelligas ex quibus rationibus incantationes, siue manes superstitionum cōsideratæ sint, & quo pacto hæctenus in abusum venerint, vt nec manes dici, nec superstitiones debeant: hæc est ratio, quia à proto-plasto primum se ducit exordium, qui corpus supercœleste & mortale, simul in vitam suam longam coniunxit: reliqui verò, qui memorantur, item: id quod ab alijs deinceps aliquatenus subintellectum est, iuxta veram tamen rei naturam nondum satis, vt oportebat, cognitum. Eandem enim quoq; artem aggressum.

si sunt, sed quia longè lateq; errabant, si
 nistro sanè auspicio, hac eis via penitus
 non successit. Vniuersa nanque phan-
 tasia & imaginatio, principale est ac præ-
 cipuum in corporibus supercœlestib.
 Quemadmodum se corpus mortale in
 sua conseruat substantia, sic supernum
 illud, in imaginatiua. Nam quicquid ad
 phantasiã attinet, ex eo dütaxat est cor-
 pore, quin & corpus ipsum est. Vbi sci-
 endum, quòd quicumq; eiusmodi cor-
 pus supercœleste aliquo coacturus est,
 probè cognitum habeat oportet, vt i-
 maginationi quidem resistat. Quantò
 enim frequentior est ei corpori cū mor-
 talibus cōsuetudo, tantò vertiginosius
 (vt sic dixerim) pernitiùsq; ea corpus
 comitantur. Hoc superarunt planè pro-
 toplasti illi. Cæterum posteri illorum,
 cū eius nullam habuerint solidam, ac
 perfectam cognitionem, semetipsos in-
 fatuarunt & seduxerūt, proq; deliris ac
 stultis, neq; id immeritò, sunt æstimati.
 Præterea etiam corpus illud supercœle-
 ste, astris quodammodo ex igne non
 vsq; quaq; dissimile est: ex quibus equi-
 dem inuisibilibus, nebula exurgit visibi-
 lis

lis. Sic etiam proprietas ac natura corporum est supercœlestium, vt ex nihilo planè imaginationem constituent corporalem, quod corpus esse solidum existimetur. Eiusmodi est enim Ares, vt si lupum speculatio referat, lupus appareat. Quod quidem vniuersum simile est generationibus ex quatuor elementis, ex quibus aliquid nascitur, quod primo tamen suo nequaquam æquale est, nihilo tamen ob id minus ipsum^a Ares in se gestat. Huiusmodi quidem naturam & rei ingenium, rudes illi atq; imperiti ex peruersa artis persuasionem toto errantes (quod aiunt) cœlo, cum penitus ignorarent, & fundamenti, & ortus eius nescij, manes quasdam esse finxerunt, quas alij quidem fatum appellarunt, posteriores verò incantationes & superstitiones. Ex hisce namq; supercœlestibus corporibus, tam nigromantia, quàm necromantia, suam ducit originem: similiter & geomantia quoq;, & pyromantia, hydromantia, & ipsa denique speculata. Ad hunc itaq; modum & virgulta efficiuntur: & ex hac eadem virtute se clarius quoque vertit, cabrūm.

22 THEOPHR. DE VITA
que & eius generis, quæ de superstitionibus continentur, innumera alia.

² *Ares est natura prima rerum.*

C A P. VIII.

Sed ut physicus omnia habeat plenè, ac perfectè videamus exempla seniorum, qui in hoc in magia plurimum laborauerunt, ut adsequerentur vitam longam, & id ipsum citra omnem admisionem Hermeticæ repuerascentiæ, citraq; artē ² spagyricæ experientiæ quæ solius est corporis. Videamus ergo ætatem Adæ & Mathusalem, qui bona pars sunt principiorum magicæ artis. Quanquam hoc vulgo persuasum est, maximam ætatem habuisse protoplastum, minimam habiturum hominem Postremum, id quod efficax argumentum est in scholis eorum, nullo tamen pacto approbari debet, quemadmodum de ætate virorum habetur. Tantæ ætatis Adami causa fuit magia, ex cuius influenza semper vixit. Miseram ergo & posteris semper deplorandam mortem Adæ, non tam propter lapsum, q̄ pro-

propter scientiam, quæ vnà cū illo interijt, qui spiritum summæ vitæ præter id quod naturæ erat, solus retinuit. Itidem de Mathusalê, qui proximus Adæ fuit, iudicandum. Quauis aliij non ignobiles viri maioris ætatis fuerint, vt Moses, qui centum & viginti annos cõpleuit, at non pro ratione magias, sed potius physicæ vitæ, cui natura quædam valida ita fuit cõiuncta, vt istuc ætatis nullo negotio attingeret. Iterum aliij cõplures, quorum nomina hoc loco referre longum est, id quod etiam apud nos, vt ad nostra tempora veniam, fieri videmus, & porro etiam videbimus vsq; in finem mundi. Alij, qui 150. annos transmiserunt, secundum magiam verò naturam vixerunt. Sunt etiam qui plura transegerint secula, quàm pro ratione nature credi par sit: idq; adiuncta vi naturæ, quæ plenè in metallis, cæterisque rebus, quas mineralia vocant, existit, quæ corpus supra complexionem & qualitatem ingenitam erigit, ac cõseruat. Cuiusmodi est tinctura, & lapis philosophorum, quod ex Antimonio elicitur. Similiter quinta essentia, quemadmo-

24 THEOPHR. DE VITA
dum in eorum præparationibus habetur. Hæc atq; alia complura spagyricæ artis arcana reperiuntur, quæ corpus senectute confectum pristinae iuuentuti quaquauersum restitunt, & ab omni ægritudine liberum reddunt, id quod huius monarchias peritis constat.

• *Spagyricorum cognitio uera, in experientia
latet, & uerificatur.*

C A P. IX.

Est insuper alia ratio longæ vitæ cōseruandæ, quā Mahumet secundum magiam populo suo conscripsit, & multis annis donauit, neque id ipsum ex Deo, sed ex ea quæ præter naturam est, influentia. Hanc praxin quia Mahumet tanquam magus imperito vulgo nō sibi, aliquandiu exercuit, nomen immortalitatis meruit. Atheus aliquot annos supra centum seipsum cōseruauit, id quod sibi vitio uersum est, & inter idololatriam relatum. Ex æquo enim cum tribus magis illis Sabæis, qui magica non naturali, vi equorum ad Bethleemitas uenerunt, Cabalisticæ artis

tis peritus fuit: non solum in eo quod vitæ longæ erat, sed eius etiam, qui præter naturam est intellectus. Hæc omnia ex supernaturali influentiâ quæ corpus regit atq; gubernat, fluunt. Hos magos postea sunt secuti, qui se falsò hoc nomine penè diuino venditarunt, inter quos fuit Hippocrates, qui filiam suâ, quam maluisset in præsentî forma perpetuò permanere, extra naturalem influentiâ in corpus ab omnî natura alienum transformauit, id quod euidentis argumentû incantationis esse potest. Eodem modo Ierellus longam vitâ retinuit, & metamorphosi naturæ animum adiunxit. Istorum origo & scientia suis locis indicabuntur. Porro in conseruatione eius quod præter naturam est, corporis, pleriq; fuerunt æquales Mathusalem, sed in transformationib. longè errauerunt. Nam operatio eorum in phantasticum corpus abiit, propter inscitiam rerum physicalium. Quare multi sunt, quorû vita longa in nouissimum vsq; diem existit: sunt tamẽ eiusmodi metamorphoses citra longam vitam. Quemadmodum in lupis marinis accidere videmus

eiusdem vitæ cum reliquis lupis. Id ge-
 nus animantia, si pristinae formæ resti-
 tuuntur, mortalitati rursus obnoxia fi-
 unt. Similiter & de corpore phantasti-
 co iudicandum, interueniente cibo, aut
 hominis osculo. Hæc omnia delticæ im-
 pressionem obnoxia fiunt. Priusquam ta-
 men in impressionem delticam abeunt
 non adest mors, nisi quatenus phanta-
 sticum corpus admistum admittitur, id
 quod narcoticam formam gignit, perse-
 uerantem in annum ignis. Præterea vi-
 xerunt multi vitam alienam, idq; iuxta
 præscriptum delticæ nature, inter quos
 fuit Syrus, qui cū de vita laboraret ro-
 busti cuiusdam adolescentis, qui cū for-
 tē assisitebat, vim atq; naturam attraxis-
 se dicitur, idq; per imaginationē sic est
 consecutus, vt sensus, cogitationes, de-
 niq; animus ipse in alium transferretur.
 Per hanc imaginationem Archasus vni-
 uscuiusq; eruditi atq; prudentis homi-
 nis scientiam atq; prudentiam attraxis-
 se dicitur. Tanta est vis animi in quo su-
 pernaturalis ille vigor existit, vt aliquo-
 ties ardenti atq; adeo gliscenti concupi-
 scienciæ satisfiat. Hinc est contemptus
 ille

ille imaginū & gamahæarum apud eos
qui ad internicionem vsq; hac imagine
sunt abusi. Hinc sunt verba illa, chara-
cteres, signa, formę ac figurę manuum,
imprecationes atq; orationes, quę po-
tissima sunt causa incantationis, atq; a-
deò verborum, quę vulgò ad vulnera
cæterosq; morbos adhiberi solent. De-
niq; quicquid in hanc formam fieri po-
test, vi eius, quod præter naturā est, cor-
poris nobis insiti fit. Porrò ex his quę
præter naturam sunt, impressionibus,
erumpunt etiam astra firmamenti, Ve-
nus & Saturnus, cæteriç; planete, ita vt
ea quę præter naturam est, influenza,
astra inferiora regat, ac gubernet. Quic-
quid ergo in gamahæa & imaginationi-
bus fit, accidentibus planetis ac signis,
totum hoc quicquid est, ad superiora si-
gna referri debet. Quare quę caduca
sunt corpora, atq; adeò morti obnoxia,
supernaturali illa vi, à morte liberari fa-
cilè possunt. Donauerunt præterea Ve-
nus & Saturnus, Mars atq; Mercurius,
in superiori firmamento cursum suum
exercentes, plerosq; mortales immor-
talitate, & idipsum citra vllam operam

humanam, accedentibus imaginationibus. Ex quibus non pauci cum in aquis, tum etiam in terris existunt visibiles & invisibiles. Quorum aliqui per delicias etiam impressiones eo peruenerunt, neque prorsus nymphae: quemadmodum de generationibus animalium habetur. haecenus de his. Reliqua quae hoc loco requiruntur, alibi in Archidoxis indicabimus. Nunc ad duplicem praxin longae vitae, in qua, quae ad spagyricum attinebunt plenè dicetur.

DE VITA LONGA LI-
ber Secundus.

19

CAP. I.

IN superiori volumine, quę de
vita longa tractauimus in ge-
nere, hic in specie tractabi-
mus, puta, singularem quan-
dam medendi^a rationem id quod inter-
uenientibus arcanis specificis, & id ge-
nus alijs fieri consuevit, & extra vitam
longam, vt in apoplexia, vulneribus, &
id genus alijs. Integram enim, atq; adeo
sanam vitam longę præferas necesse
est, vt innotescat fundamentum, cui o-
mnis valetudo vitę que longa innititur.
Est igitur huius secundi libri status, ac
summa, vt integra vita conseruetur, ne-
que vnquam in corruptionē erumpat.
Hinc est cur primo loco virtus arcani,
deinde natura balsami requiratur. Nam
vnus cuiusque arcani comes est sanitas.
In hanc sententiam subiectum vitę lon-
gę accipias, oportet. Bisariam ergo di-
stinximus librum secundum, aut enim
firmum est, aut infirmum corpus. Si fir-
mum, in eadem valetudine conseruan-

dum est. Sin infirmum, aut aliqua ratio ægritudinis in illo delitescit, singula genera vnâ cum speciebus ad insignem aliquem canonem medicum, quem Magisterium vocant, reducas oportet. Ea est singularis medendi ratio, quanuis multò iustiore nomenclatura, sed alia ratione vniuersalis dici possit, propter species, quæ si sub vnum genus congeruntur, iam nō singularem, sed vniuersalem curam conficiunt. Tamen communius quiddam est id quod in calce huius libelli dicetur, quod omnia genera in vnum complectitur, quemadmodū particularia, species. Cuiusmodi est ratio medendę febris, quę in se includit synocham, ephimerā, ethicam, causona, cæterasq; species. Similiter hydropiseos, quæ asclyten continet, tympaniten & hyposarchan. Item guttæ, lethargicum, torturam, paralyfin, apoplexiam. Magis vniuersale autem in se claudit guttam, febrim, hydropisin, cæterosq; morbos vniuersos. Estq; illud arcanum, qđ in archidoxis parrhisjs dedicauimus. Et tincturæ quæ leprosum humorē metallorum pellit, haud dissimiliter operatur:

tur, fulgetq; ad elementum redactum
 quaquauer sum, velut ignis, qui quicq; d
 corripit, consumit. Neq; enim species
 vllę sunt, neq; genera vlla, quin igni cor
 riantur. Huc respexerunt spagyricę
 artis professores, qui tum demum medi
 camina corpori accommodanda dixe
 runt, in ignem redacta. ^b Per hoc enim
 elementum omnis ægritudo consumi
 debet à quolibet medico. Quanquam
 aliàs de auro potabili, similiter de 5. es
 sentia mentio fiat, tamen hęc singula ad
 cheyri, & ad sapphiricum anthos refere
 mus, id quod non paucos fefellit: inter
 quos est Arnoldus vnà cū æmulis suis,
 qui sublunaria hoc prodixerunt. Nos
 in hoc secundo lib. singularem meden
 di rationem in vtrac; medicina, adun
 ctis rationibus, quib. inuenias illud cir
 ca morborum originem describuri su
 mus. Ad finem sunt adiecta cheyri, bal
 samum, quæ peritissimum huius rei le
 ctorem requirunt.

^a Medendi ratio singularis per quæ fiet.

^b Ignis ut omne lignum, sic uniuersalis medicina
 morbos consumit cunctos.

De Podagra. Cap. I.

TRia sunt quæ ad perfectam podagræ curam requiruntur: Purgatio, aperitio, deinde cura, in hanc sententiã. Principiò purgetur omnis podagricus plena, ac perfecta purgatione, & id ipsum arcano^a corallino, quo interueniente eliciuntur fluxus podagræ, adeò vt ne locus porrò relinquatur podagræ. In hoc corallino quod ex essentia auri est, tanta vis, ac virtus inest, vt eam, nisi hac purgatione à medico deprehendi impossibile sit. Fiat ista purgandi ratio sexies, aut septies pro vetustate siue duritia, siue natura podagræ. Porrò si supersunt reliquæ, aut podagricus alioqui infirmior est, quàm qui purgationem hanc ferre possit, aperiatur in hunc modum: Illic vbi centrum podagræ delitescit, aperi, & id ipsum interueniente^b alcali spirituum. Sub hanc aperitionem continuo oritur tumor, subtus quem quicquid centro inseruit, confluit, & in abiectione^c æschpharæ erumpit. Porrò vbi fluxus podagræ desijt, tum demum integram curam, atq; adeò consolidationem

nem aggredere, scilicet cataplasmatibus, quæ sunt ex mummia. Hæc sunt quæ podagram medicantur. Quanquã^d liquor ex mummia temperatus, si morbus recens est, neq; indurauit, citra aperitionem etiam curet, vi tamen natua potius hoc fit, vt per specificam naturã. Tertia ratio medendæ podagræ est per mummiam, mummiam reductã in vltimam materiam alcalizatam & liquorem de mummia, in hanc sententiam: Indies podagricos artus inunge, idq; ad vij. aut viij. hebdomadas pro ratione ac natura podagræ. Triplex ista medendi ratio, quicquid mutilum, quicquid denique mancum est, pristinae sanitati restituit. Noua hæc est, certò scio pellendi morbi ratio, maximè apud insulos & medicos indoctos, & contra canones eorũ, vt isti cauillantur qui de medica professione præter inanem titulum, cæterum nihil prorsus reportauerunt.

^a Arcanum corallinum, est color corallorũ à substantia separatus & abstractus per spiritum uini.

^b Alkali, sal est excoctum à lixiuia.

^c Aeschphara, ist ein ranft fleisch ges
dör.

^d *Liquor ex mummia est aqua, quæ post digestionem distillando erumpit ex carne hominis.*

De Gutta Cap. II.

AD propellēdas ægri tudines quæ oriuntur ex Gutta & speciebus guttæ, cuiusmodi sunt morbus lethargicus, paraly sis lingue, membrorum: &c. apoplexia, oris tortura, & aliæ species, requirūt cura generalis. Nā in his omnibus nihil aliud præter vim nature considerari oportet. Neq; purgatio, neq; simplex confortatiua, neq; vnctio, neque aliud quicquam, in quo tantopere laborauerunt, cum Valescus de Taranta, tū etiam ij qui ante Valescū fuerunt. Principiò igitur obseruandum, in qua ualitudine nature vis illa qua guttæ consultum volumus, reperiatur. Priusquam tamen ad illa perueniamus, sciendū, guttam, quòd ad quantitatem attinet, non plus scrupulum vnum in se contineri, apoplexiam ad scrupulum i. nō prorsus ascendere. Nihil igitur est quod obseruemus tam prolixos Auicennæ canones, cum pauca admodum de substantia

tia

tia in se habeat morbus. Neq; fieri potis est, vt illis loca atq; dolores comprehendantur. Quare ad hunc modum adornari debet confortatiua, quæ scilicet naturam expellat, & ex sui natura vincat. Quoties enim gutta cannas in pulmone præfocat, toties apoplexia vnà cum præfocatione continuò sequitur, quam non nisi arcana tollunt. Hinc satis lique reputo, vel tantillum in re medica mysterij pluris fieri quàm vniuersas Auic. formas, quàm vniuersum myropolium quàm vtracq; lumina & præpositum, vnà cum insigni experientia, quam Theophrastus præscribit, quibus hætenus penè vniuerso orbi illudum est. Sed vt redeamus ad arcana: Duplex est arcanū, aliud vitriolatum, aliud mercurius auri, quē vulgus Salernensium medicorum Aurum potabile falsò appellat, adducti opinione Hermetis, quam suæ ignorantia prætexunt, adeò vt horizontem pro auro potabili acciperēt, egregij scilicet homines, qui Hermetem ex eorū inscitia iudicant. Cætera arcana extrinsecus vsurpanda, cuiusmodi sunt, balsamum, aloes, myrobalanorum, chebulorum

36 THEOPH. DE VITA
rum, belliricorum, indorum, &c. in nu-
cha sunt administranda. Hæc sunt quæ
Arnoldini & Rupiscissani nunquã sunt
assecuti, qui in additione extractionis
elementorum, quæ nulla sunt, frustra
sæpius laborauerunt. Qui ergo in hac
re medicus insignis esse studeat, ani-
mum ad separationem spagyrorum ad-
iungat, idè propter extractionem my-
steriorum. Alio qui fieri nequit, vt con-
sulatur cū paralyti, tum speciebus quæ
sunt de gutta. In hanc sententiã propel-
le contractionem. Nam vtcunque mor-
bum vi quadam sanari necesse est. dosis
vitriolati, grana tria, dosis Horizontis,
grana quatuor.

De Lepra Cap. III.

Singulæ species^a lepræ, Leonina vi-
delicet, Elephantia, Alopecia, Thy-
ra, Morphæa, & Vndimia ad ean-
dem medendi rationem, quæ est per
regenerationem, referuntur. Omnis
enim lepra frigidior existit natura, atq;
præpinguior: neque fieri potest, vt un-
quam cum medicaminibus cõcilietur.
Quod enim est oleum ad aquam, hoc
idem

idem est medicina ad lepram: quare plenam atq; perfectam curā aggrediamur oportet propter præparationem regenerationis, & id ipsum iuxta præscriptū spagyricę tincturę, in hunc modū: Principio mundanda sunt metalla leproforum interueniente tinctura, in qua duplex tinctura, & duplex lepra delitescit, rubea scilicet & alba, hanc lunare, illam solarem appellant spagyrici: prior ex tinctura solis, posterior ex tinctura lunę accipitur. Hic non puto operę precium esse obseruari ea quę veteres de origine leprę scripserunt, cum eadem praxis adferat. Quare hoc loco^b spagyricę agendū est, neq; prorsus obseruandum quę de origine leprę à veteribus scripta sunt. Porro qui velit spagyricę cōsulere lepre, videat ne cū his qui mercurium solis (quę pleriq; spagyricorum primā materiā appellant) aurū potabile falso crediderūt, aberret. Quibus imposuit euentus, quemadmodū Archelaus habet: nos autē hoc loco asserimus rubeā leprā à mercurio solis, albā à merc. lunę sanari. Hoc opus, hic labor est, vt mercuriū exactē conficias. Postremo & si mer.

curius ad tingenda metalla non prorsus sufficeret: valeret tamen in corpore, vt illud sanitati restitueret. Sunt præterea alia quædam arcana, quorum alibi de vita longa fit mentio, quæ lepram ex æquo tollunt.

^a *Lepra curatur per regenerationem.*

^b *Spagyris est qui effectus inquirat, cõmonstrat, & ex his rationem.*

^c *Libro 3. cap. 6.*

De Epilepsia Cap. IIII.

Plena atq; adeò perfecta medendæ epilepsie ratio, bifariam fit, neque ipsum sine peritissimo huius rei viro propter arcana & praxin chirurgicam, quæ epilepsie inserviunt. Principio deprehenduntur arduæ quædam, atq; adeò supernaturales essentia, idq; per præparationem, ut in vitriolo, camphora, spodio, monocerote, & id genus alijs, quæ citra hunc captum subtiliter nullo pacto eò redigi possunt: Maximè verò bona pars in narcoticis, & quædã alia, quæ extra naturam & essentiam supranaturalem influentiam in paroxysmo

smo epileptico vim suam exercēt, achabent: cuiusmodi esse potest p̄onia, sanguis vnā cum membris in quibus oritur morbus. Hæc omnia, vt vt sunt, curantur ad hunc modum, partim iuxta physicam rationem, partim iuxta chirurgicam, necq̄ id ipsum sine subtili captu spagyrorum. Quod ad chirurgiam attinet, duplex oratio est, prior ad præparandū emunctoriū caducum, posterior ad elicendum humorem epilepticum pertinet in hanc sententiam: Aperi cranium idoneis ad id instrumentis. Deinde argentea canna suo loco impositum consolidata, vitæq̄ pristina restitue. Iam omnis morbus caducus eiusmodi emunctorio adornatus in paroxysmum abire nequit. Hæc de priore via. Nunc ad posteriorem. Resolue membrū epilepsia corruptum, aut superiorem partē membri, puta, ligamenta, arterias in circuitu, idq̄ corrosiuo narcotico, sale corroden- te citra dolorem vsque ad ossa. Deinde rursus consolida: nascuntur continuo ligamenta narcotica, arteriæ, denique caro ipsa, quæ porro non sinunt morbum in paroxysmum erumpi. Hactenus de

ratione chirurgica. Nunc ad physicam:
 Recipe oleū vitrioli correctum & auri-
 ficatum, vel per phlegma forma circula-
 ri temperatum, vel per oleum rubeum,
 siue viride, quod sub^a colcothar delite-
 scit: vtrunque liberat à morbo caduco,
 idēq; præter eam ætatem, quam Hippo-
 crates præscribit. Atq; hinc colligitur
 Hippocrat. vnà cum interpretibus suis
 non satis intellexisse ea quæ epilepsiam
 pellunt. Porrò inuncta pars mercuria-
 lis balsamo, quod est de hederibus, idēq;
 post paroxysmum, similiter morbū pel-
 lit. Præterea inunctum occiput balsa-
 mo eleni, & idipsum in vehementissi-
 mo paroxysmo, morbum ex æquo fa-
 nat. Sunt insuper alia quæ huic morbo
 non parum conferunt, vt arcanum san-
 guinis, cæteraq; membra. Sed illa, quia
 quædam sunt quæ desiderantur, præteri-
 bimus, & in his solū quæ prima ac o-
 ptima sunt, immorabimur.

^a Colcothar vitriolum est calcinatum rubeum.

De Febris Cap. V.

DE febris breuiter sic habeto:
 Principiò fiat purgatio febrilis,
 dein

deinde cura specifica, & minutio causalis, ita vt diacelatesson præcedat secundum medicamen. Nam hac purgatione pellitur omnis febris in materia peccante. Porrò si non dilatat morbus, iam neq; cura, neq; minutio requiritur. Plerunq; enim diacelatesson, integram curam complectitur. Sin in membra spargitur, sequitur continuo opopyron Laudani, id quod febrim vnà cum dilata-tione propellit. Minutio autem siue saluatellæ, siue cephalicæ, siue ea quæ per spinam dorsi fieri consuevit, materiam peccantem in sanguine, idèq; intra cutem & carnem tollit: quare hoc loco tria sunt, quæ sub vnâ medendi rationem clauduntur, singula per se perfecta. Postremò ne plus minúsue, quàm par est, adhibeat medicus, diligenter obseruet quid dilatatum, quid non sit dilatatum. Nolim quenquam hoc loco deterreant canones medicorum qui à nobis dissentiunt, neq; enim id permagni referre arbitror. Et quotumquens reperias eruditum medicum, qui his canonibus immoritur?

De Apostematibus Cap. VI.

PRincipiò de Apostematibus obser-
 uabis duplicia esse ^{apostematibus} apparatus. Quæ-
 dam sunt quæ vnà cū paroxysmo mor-
 tem inducunt. In his plurimum labora-
 runt medici, dum imponerent homini-
 bus. Miseram ac credulam nationem
 mortalium, tam apertis nugamentis,
 quæ de epidemijs & id genus alijs appa-
 ratibus annotata sunt, passa est se circum-
 ueniri. Alia sunt quæ paroxysmum ci-
 tra mortem adferunt, ea medicinæ subij-
 cimus. Vtracq; in Anthrace cōcurrunt,
 similiter in saphiro, in carbunculo, in
 pleuresi, in peste, in bubone, & alijs cō-
 pluribus. In quibusdam nulla mors in-
 est: Vt in cancro & id genus alijs apo-
 stematis, quæ in mammis mulierū sunt.
 In his omnibus sequitur cura in hāc sen-
 tentiā: Præter Sonath, cui virtus expul-
 siua inest, cæterum nihil recipe. Huius
 enim virtute ac vi, singula aperta pellū-
 tur. Hoc resoluit, mitigat, denicq; expel-
 lit aperta ex corde. Vnà ergo adsit oportet
 chirurgica praxis, interuenientibus
 maturatiuis, quibus in^a emunctorium
 redi-

redigas apostema. Maturatiua autē cū attractiuis ita sint coniuncta, vt expulsiuum attractiuum sequatur. Directo igitur Sonath in virtutem suam expulsiuam sequitur thyriaca, sub qua delitescit arcanum in omni veneno propter virtutem vsurpandum. Reliqua experimenta vndecunque corrosa relegamus ad eos, qui sese passim apud omnes homines venditant, & in hoc solū incumbunt, vt gloriolam aliquam per fas & nefas sibi aucupentur.

^a Emunctorium appellat locum, in quo centrum morbi delitescit.

De Hydropisi Cap. VIII.

DVo sunt quæ ad curandam hydropisim requiruntur: Specifica purgationis, & specifica tumoris. Elice principio essentiam ex Alandahal, vnâ cum composito: Deinde confunde cū ^a aquila præcipitata, porro administra purgationem pro ratione morbi, & id ipsum tantisper dum abit morbi origo. Interim administra etiam indies essentiam tartari, vitrioli, & diacubebe. Sub

hec adorna cataplasma ex rebis columbarum in aceto rosaceo. Deinde impone, dum prorsus consumatur morbus. Post hec insequitur summum specificū, spiritus vitæ ex auro extractus, quo aliquandiu etiā vti licebit. Energia enim atq; adeo vni nature sanari vult hydrops, quæ tum demum inquiritur, cum iam causa morbi desijt. Varia ac multa sunt huius morbi specifica, quorū maxima pars hoc loco à nobis est annotata. que super hac re empirici in medium adferunt, credo nemini non esse manifestū.

² *Aquila præcipitata fit ex auro.*

De Dissolutis Cap. VIII.

IN dissolutis verò summum atq; adeo excellentissimum medicamen in auro est, & in laudano perlato. Primum verò ac summum notabile apud medicos veros puto, de confortatiuis esse debet. His enim indiget natura in hoc morbo, quibus porro sequatur constrictionum. Nam per hunc modum eiusce modi morbus, siue hypofarcha, icteritia, seu asclite, expellitur. Descriptionē autem

autem in confortatiuis talem habeto. Ex auro non planato fit, nec permisto re alia incongrua fitq; per achanar & rubellam cum administratione rubeæ essentia. Dosis ex tribus guttis componitur, vel secundum dispositionem subiecti. Ex hoc auro omnes disenteria species, ictericæ, & diarrhoeæ, atq; alij fluxus ventris, vel mineralium iuxta ritum medicum optime curantur. Sed cura ex constrictiuis talis est: Recipe olei martis ex croco drachmam vnam, laudani scrupulum semis, thyriacæ drachmam vnam semis, mummiæ scrupulus i. s. fiat bolus, drachma semis est dosis. Hanc obserua regulam in omnibus dissolutis confortatiuum esse administrandū: Quia in principijs & cacetia summa deliberatio, alias per constrictiua in secundam generationem alterius morbi abit.

^a Laudanum Theophrasti curans dissolutos & desperatos, sequetur in libris Paraglyphorum.

De Vermibus Cap. IX.

Genera quoq; vermium quocunq; modo nata, vel ex spermate infu-

so, vel alieno, siue spermatis resoluti, siue putrefacti, seu transuersi in suis regionibus, aut ex re minerali putrefacta, vel chimo, aut eiusmodi, etiam qui vermes de matricis natura sunt. Omnium horum cura, res debet esse specifica, nequaquam naturalis, idque in hunc modum: Recipe ^a porosi madennæ ana manipulum, liquefacito in bitumine, & superfundum emunctorij huius generationis applica: pellit enim vermes tam deorsum, quam sursum, nempe iuxta officium emunctorij illius. Quod si autem emunctorium pro egressione non foret aptum, aut locus compressus vermes neca cum spongijs syluanis, & putrefactum pelle per centauream, vel per persarium propter matricem, vel clysterium propter intestina inferiora, vel per os propter stomachum & intestina superiora. Optima verò est centaurea cum porosa commista, cum additionibus iuxta processum medicum ex colloidio, vel ellenio adiuncto,

^a Expulsio uermium.

De Cancro Cap. X.

Porrò cācri medela sic se habet: Primum est rei renouatio, id est venarum separatio ab impuris. Hius separationis medicamē est tale. Accipe expurgati althoi à minera plumbi vnc. i. parthenionis succi vncias sex, plantaginis vncias decem, commisceantur cum modico^a alcohol vini, administra de sexta in sextam. Madefacito periculum panno, vel spongia ex aqua parthenionis superposita: his peractis post triduum applica oppodeltoch ex preparatissimiplicibus confectis in cerotum mellinū absq; alumine rocho, donec in mansuetum dolorem abit, & declinet à rubedine. Tandem commune nostrum oppodeltoch super locum applica à duodecim horis in sequentes vsq;. Porrò si lassuum aestiomenum occurreret, cum liquoribus assignatis expelle, reitèra processum à centro in vlcèris perditionem. Hæc curæ descriptio, fistularum, canceris ex hæmorrhoidibus, ex mammillis, prauæ tentiginis, aestiomenæ prauitatis vera medicina est.

^a Alcol, aut alcacol, est vinum ardens rectificatū.

De Syronibus Cap. XI.

SYronis cura ex hac fit sententia.
^a Spermiole liquefactæ cape cum
 mucilagine lumbricorū de nitris,
 & oleo squamino, facito ex his viscum
 in loco frigido, vtere sic: Inunge locum
 & cataplasma eius desuper impone ad
 triduum, dehinc absterge locum, cata-
 plasma cutē, & syrones depone, ac op-
 podeltoch meloum administra ab occa-
 su in auroram, quo facto, aduoca mor-
 bum in balneū albugineum, toties, do-
 nec album illud membrum fixumq; ap-
 pareat. Hæc cura in syronibus, cicatrici-
 bus, speciebus morpheæ, cutis leprose,
 summa ac perfectissima est, quin & to-
 tam vngulam, prurimum, scabies, & pri-
 mæ species alopecie tollit, pellitq; rosa-
 ceam guttam.

^a Spermiole est sperma ranarum.

^b Meloes sunt schwarze käferli im summer wet
 manns terirt, sunt suavis odoris.

De Pustulis Cap. XII.

IN speciebus Gallici morbi, tria obseruabis, purgationem, curam, & conseruationem. De quibus hæc paucula notato. Purga principio pustulosum cenioremio, quo pellitur causa morbi, vna cum materia peccante. Cauendum autem ne interim à dosi & quantitate huius purgationis longius, quã par est, aberrres. Porro si pustulæ adhæserint cuti extrinsecus, aut alioquin dolorium cturarum altius insederit corpori, inunge oleo quod est ex realgare, & conualescet egrotus. De vlceribus autem, nodis, tuberibus, siue extra corpus, siue in corpore, quæ inde exoritur, iuxta præscriptum præ eos, quæ de vlceribus est, agito.

De Vlceribus Cap. XIII.

PRincipio quicquid est fluxuũ, aut humorum, si ad emunctorium erumpit, ad eandem medendi formam redigitur in hanc sententiam: Mortifica primum, deinde mundifica, postremo consolida. De mortificatione sic habe: Reci

pe alcali quod est ex realgare. Hoc quicquid in corpore corruptum est ac mancum, mortifica. Mortificatum ab^a æstphara libera gummi, liberatum pristinae sanitati restitue, & id ipsum interueniente^b mummia, quanquã sunt vlcera quaedam quæ prorsus non indigent mortificatione. Alia, vt æstiomena mortificationem vehementius etiam desiderant. Tamen hæc omnia, vt vt sunt, chirurgico existimanda relinquimus. Sunt insuper alia innumera medicorum recepta, quibus, quia non semel hominibus imposuerunt, suisq; inuentis perierunt ij, qui hæc commenti sunt, non video cur vtaris. Hæc de vlceribus. Purgationem quæ propter conseruationem corporis iure prima esse debet, prudenti medico cõmitto in eam sententiã quã supra de pustulis præscripsimus.

^a ירשן, id est ignea uentridatum.

^b Mummia est ipsa caro humana.

De vulncribus Cap. XIII.

TRiplex est ratio sanandorum vulncrium. Naturalis, vt balsami: Specifica,

cifica, vt brasiidellia, characteristica, vt magorreo. Priusquam tamē ad illa perueniamus: principio, quæ miraculi vice erunt his qui harū rerum imperiti sunt, indicabimus, neq; genus, neque locum vllum in vulneribus esse obseruandum, id quod veteres disputatione admodū proluxa differuerunt: Num videlicet ea sint sananda necne, quæ sunt cerebri, intestinorum, item vesicæ, & id ipsum hac ratione, quia videmus cū confossa, tum alio modo confecta vulnera, illic vbi vitæ locus esse nequit, nihilominus tamē consequi mortem. Quare de mortiferis vulneribus, nihil prorsus dicemus in præsentia, cū sua sponte sese offerunt illa. Porro hæc prima cautio est, ne chirurgicus ex eo, quod medicabile vulnus est, immedicabile atq; adeò mortiferum faciat. Hoc igitur opus, hic labor est, vt probè agnoscas triplicem hanc sanandorum vulnerum rationem, longè saluberrimam, neque interim audias eos, qui alicunde rogant, nescio quæ vanissima commenta, imò precibus etiam à barbitonsoribus mediaſtynis, cæterisque id genus hominibus leuissimis, cō

tendunt, inter quos sunt, Landfrancus, Pet. de Argilato, qui multa ac varia, vel nuce non aestimanda, de Vulneribus in vnũ congegesserunt. O verè pileatos doctoreulos, qui præter pileolũ subrubrũ, & titulum, cæterũ nihil insigne geritis, qui ex pumice Nilum exundantẽ petitis. Cæcus sequitur cæcum, & cæcus cæscam. Hinc est, cur ñ, qui montẽ Pessulanum sunt secuti, triplicẽ hanc medicinã quæ est de Vulneribus, in alienũ vsum verterint, Naturalẽ scilicet, quæ balsami est, in putrefactionem præpositere. Specificum ad ea loca, quibus minimẽ competit, non sine periculo torserunt. Characteribus ita sunt abusi circumforanei, vt in contemptũ prorsus abierint. Nos autem quæ de his verè habentur, apertè trademus in hanc sententiã. Balsamum naturale potionis vice administratum, aut alioqui vulneribus infusum, nihil aliud est, nisi hypericõ, centaurea, & prunella, quæ nõ modò ea quæ extrinsecus, sed etiã quæ intrinsecus sunt, vulnera curat, & hoc propter virtutẽ, quæ in balsamo existit. Quicquid autẽ est de specifico, multis partib. superat balsami naturam. Nam collatenna sub potione admi

ministrata, cū externa, tū internavulnera
 sanat, propter virtutem quę adeo firma
 atq; adeo fixa inesse solet, & tantisper o-
 peratur, dum vulnus est apertū. Brassa-
 tella, si modo attigerit vulnus, neq; por-
 ro opus habet aliq̄ medicamine. Sunt
 præterea alia cōplura specifica, quæ ad
 eundē modū operant̄: neq; idipsum ad
 xij. aut xxiiij. horas. Horum tanta vis est
 vt fixū, atq; adeo perpetuū medicamen-
 tum subministrēt, vel semel vsurpata, &
 idipsum in finē vsq; vulneris. Hoc loco
 experimenta specifica recensenda erāt,
 de quib. quia in Archid. mentionē feci-
 mus, præterendū censeo. De characteri-
 bus, q̄ tertia forma est, sic habeto. Chara-
 cteres, benedictiones, cæteraq; id ge-
 nus, vulnerib. præsens, absens, adiūcta,
 singula vulnera sanant, & idipsum citra
 omnē synoniam. Sunt etiā quæ synouia
 albā sistunt, cuiusmodi est staraphaxat:
 alia sanguinem, vt fist & fist, & id genus
 alia innumera, quæ alibi in Archid. recē-
 sentur. Hæc sunt vel sola, quę medicum
 nobilitāt. Quare in hac triplici sanando
 rū vulnerū ratione generalē curā, iuxta
 p̄scriptū adhiberi oportet, neq; interim
 eos q̄niuerso orbi imposuerūt, audire,

DE VITA LONGA LI.
ber Tertius.

CAP. I.

POSTQVAM DE particularib. arcanis, quæ corpus morbis confectum pristinae sanitati restituunt, diximus, inde ubi superiora delierint, auspicabimur. Vt ea quæ in superioribus libris tradita sunt, tandem à nobis absoluantur, & corpus physicū tanquam balsamum conseruetur, & si particularia arcana, & huius 3. libri materies ad idem corpus referuntur: Porro etiam vnà, eademq; præparatio existit: tamē praxis in hoc tertio elixiro alia est à singulari illa medendi ratione. Quare in hoc tertio libro primas obtinent, flos cheyri, & anthos. In hoc enim absoluitur elixiridum arcanum, & idipsum vi, atq; adeò virtute totius quinte essentia. Principiò igitur, vt singula clarius innotescāt, quid quinta essentia sit, paucis indicabo in hanc sententiā: Qua

tuor elementa procreat natura, ex quibus temperata quædam essentia conficitur à spagyro, quemadmodum flos cheyri exprimit. Hoc loco parui referre arbitror, quæ super hac re ars Lullij habeat, cum plus sedecim pedibus, vt dici solet, ab vniuersa monarchia, quam archidoxa præscribunt, aberret. Aliud. n. est extractio, aliud confortatio, aliud melioratio, vt istorum hominũ vocabulis utar, quorum Raimundus in eo libello qui inscribitur, Ars Lullij, meminit, & ex his falsò quintam essentiam æstimauit. Hæc quia magis sunt argutiæ, quam vera, silentio præteribimus. Flos auri autem, flos amethyssi, denique quicquid est diaphinæ naturæ, margazytharum, sulphurearum, cachymiarum, postremò etiam quicquid est aluminosorum zerebothinorum, & id genus aliorum, quæ aqua gignit, carabarum, corallorum. Hæc, inquam, omnia quintæ essentiæ sunt obnoxia, pro ratione temperationis, quæ interueniēte corruptione elementorũ à spagyro fieri cõsuevit.

Spagyrius est qui non auctoritate, sed propria experientia rerum naturas habet.

CAP. II.

PORRÒ totius rei summa in hoc est,
(quando ea quæ hoc lib. de elixi-
ro dicuntur, singula ad vitam longam
sunt referenda) vt vniuersa natura redi-
gatur in spagyricam misturam, seu tem-
perationem, quæ nihil aliud est, præter
naturæ bonitatem, cui nihil quod cor-
ruptibile est, nihil deniq; aduersi inest.
Et si alia ratione, ac varia eadem nature
bonitas deprehenditur in tinctura iux-
ta præscriptum nature, quæ in lapide
physicorum existit: in antimonio secū-
dum corui naturam, in sulphure iuxta
Lunariæ effectum, & in id genus alijs.
Tamen in his omnib. est vna eademq;
temperatio, quæ inter metalla sub Mer-
curio delitescit: (Mercurium dico, qui
omnib. metallis inest) inter gēmas, sub
cristallo: inter lapides sub zeloto: inter
liquores, sub carabe: inter herbas, sub va-
leriana: inter radices, sub peucedano: in-
ter amara, sub vitriolo: inter silices, sub
antimonio. Porro sicut Merc. metallis
inest singulis, sic antimonium silicib. vitri-
olum sali, melissa herbis. Hæc sūt nomina

elixiri temperati. Obseruandum igitur in elixiris insequentibus sulphur eorū, quæ isti mineralia vocant, quintā essentiam esse, mercuriū metallorum, ex quibus elicetur natura corporis. Nam cheyri Veneri præstat, anthos Marti: quorū vis ac natura est, nō tam vt morbos pelant, quā vt corpus illud vitæ longæ quæ inferiori influentiæ obnoxia est, referent. In hanc sententiam elixira longæ vitæ, multis ac varijs nominibus cōprehendi volumus, cum vna eademq̃ vis sit eorum: Nobis autem (si forsan miraris hāc tractandi rationem) visum est interim ludere in vocabulis.

C A P. III.

EX vniuersis elixiris summū ac potentissimum est aurum. De hoc igitur principio tractabimus: Nam huius rationem si noueris, aliorum quæ in corpore separantur noueris. Reliqua quæ à corpore non separantur, infra, vbi de vino mentionem faciemus, indicabuntur. De elixiro igitur auri quod ad praxin attinet, sic habeto: Resolue aurum

rum vnà cum omni substantia auri corrosiuo & id ipsum tantisper, dum fiat idem cum corrosiuo. Neq; interim abhorreat animus ab ista tractandi ratione: Auro enim quatenus aurum est, corrosiuum præstat, & citra corrosiuum mortuum est. Quare quintam essentiam auri, citra corrosiuum inutilem esse asserimus. Sequitur ergo, resolutionem denudò per putrefactionem esse remouendam, & si corrosiuum tenacius etiam adhareat: nam si tanta vis auri est, vt corpus seruet, ac liberum reddat ab omni ægritudine, neque id corrumpi sinat, quantò magis seipsum, idèq; citra omnem infectionem? Corrigit enim, ac emendat quicquid non est syncerum. Corrosiuum igitur in auro nullo pacto corrosiuum appellari debet: Vis enim arcani superat omne venenū: Nam omne realgar morit in elixiro auri, & in tincturam abit medicinæ præstantem. Atqui in hunc modum gignitur, aurum potabile post putrefactionem. Hanc dosim, seu maius harmoniã quandam præscribit peruulgata spagyrorum praxis, Postremò obseruabis de elixiro,

Cuicumq; confertur elixir, idē ita transmutat, vt haud dissimiliter sibi fixū porro maneat.

De Perlis Cap. III.

Sed vt ea quæ de quinta essentia diximus, clarius elucescāt, obseruandum, nihil magis esse auro propinquum perlis. Quatuor igitur elementa, quæ perlis insunt eadē ratione cū auro in temperationē redigas oportet id quod verè existit quinta essentia citra amissionem substantiarum. Porro si iuxta præscriptum perlas in quintam essentiam transmutare velis, pro ratione quintæ essentiæ age, neq; quicquam immuta præter principiū, in quo vltimam materiam quæ in cōficienda quinta essentia solis, prima materia existit, adiungi necesse est. Ea ex eiusmodi recepto elicitur. Principiò redige limonem in liquorē, denuo reclinatum, in quo perle calcinationem arripiunt, exiccatae resoluūtur, quæ resolutio in elementum, cui prorsus nulla complexio inest, erumpit. Est enim huius vis vniuersa, similis quintæ essentiæ. Nolim hoc loco admittas rationem

tionem extractionis, quam Archelaus
 præscribit, neq; id genus alias separatio-
 nes spagyricas: Nam superior transmu-
 ratio non modò ea membra quæ debi-
 lia sunt pristinae valetudini restituit, sed
 ea etiam quæ valida sunt, ac robusta, in
 eodem vigore conseruat. Hinc est cur
 perlæ pluris, q̄ reliqua spermata fiant:
 inter quas longè præstantissimas ostrea-
 rum esse affirmo. Quanquam hoc loco
 non minimas partes ferat, quemadmo-
 dum Archidoxa habent. Homunculus
 quem necromantici Alreonam, philo-
 sophi naturales mandragorã vulgò ap-
 pellant: tamen non nisi in communem
 errorem abiit, propter chaos illud, quo
 isti obfuscauerunt verum homunculi ve-
 rum. Origo quidem spermatis est: per
 maximam enim digestionẽ quæ in ven-
 tre equino fit, generatur homunculus,
 similis ei per omnia, corpore & sangui-
 ne, principalibus, & minus principalib.
 mēbris à quo prodit. Quare hoc loco
 præteribimus huius virtutes, quan-
 do quidem non vt perlæ, apud
 huius rei peritos, in-
 notuit,

De Extractione quintæ essentiæ ex herbis.

Caput. V.

SVprà mentionem fecimus quintæ essentiæ, quæ citra vllam extractionem fieri debeat, id quod in hanc sententiam accipias oportet. In Elixiro, quo de in præsentia mentionem facimus, quinta essentia nullo pacto elici potest ex herbis citra extractionē, propter diuersitatem essentiarum, quæ vni substantiæ insunt. Hæc ita sunt segreganda, vt herba maneat herba, & quinta essentia maneat quinta essentia. Et si in qualibet herba sunt quatuor elementa duplata: quinta tamen essentia nō adest duplata, sed altera pars solūm. Alteram quæ est substantiæ religamus ad eas artes quæ particulares sunt, & quod elixiri est tractabimus: id quod exēplo melissæ clarius innotescet. Digere melissam philosophico mēse in^a athanar, de inde ita separa, vt duplata elementa seorsum appareant, cōtinuò elucescet quinta essentia, quæ elixir est vitæ. Similiter vino generoso, & id ipsum variè, in nepita acerba, in lollio, lutea: in Tincio, nigricans:

gricans: in lupulo, tenuis ac alba: in cucuta, auftera: in alijs fimiliter iudicandum, iuxta experientiaē praefcriptum. Porro extracto fpiritu ifto, & ab altero feparato, Ecce vinū falutis, in quo philofophi aliquot fecula obnixē laborauerunt, nihil tamen vnquam funt affecuti. Et bona pars eorum qui Raimundum funt fecuti, aliquot dolia releuarunt, dū elicerent quintam effentiam vini, nihil profus deprehenderunt praeter vinum aduftum, quo perperam pro fpiritu vini vfi funt. Quæ hoc loco requiruntur, alibi in philofophia de generationibus reperiuntur. Sufficit enim admonuiſſe ſpagyrum qua ratione herbis quinta effentia inſit, deniq; quæ in his funt inueſtiganda.

² Athanar eſt furnellus.

De Antimonio Cap. VI.

Sicut antimonium finit aurum, ſic eadem ratione, ac forma finit corpus, in illo enim eſt effentia, que nihil impuri cum puro confundi finit. Ne que quiſquam ſpagyricæ artis peritus, deprehendere potis eſt, vim atq; adeo

virtutem antimonij. Nam in principio
 rerum eò deuenit antimonium, & inter
 metalla, quę aquę sunt, sic est relatum,
 vt porro etiam diluuiò exacto vis huius
 genuina, atq; adeò virtus permanferit,
 ita vt sese ex influentia semper dirigat,
 neq; aliquid de vi, ac virtute natia vn-
 quam decesserit. Meritò igitur omnia
 quę mineralium sunt, quorū summum,
 ac potissimum arcanū in se claudit anti-
 moniū, huic vni tribuimus. Mundat sei-
 plsum vnā cum reliquis, quę immunda
 sunt. Porro si nihil omninò sani adest,
 immundum corpus in mundū transfor-
 mat. Quemadmodū in expositione le-
 præ habet: quę omnia palām declarat,
 ac indicat spagyrica praxis. Sed ne lon-
 gius quām par est digrediamur, & tan-
 dem ad præparandam antimonij virtu-
 tem (cuius vel apex vnus, aut iota omni-
 bus codicib. qui in nostra professione
 sunt, præstat) perueniamus, sic habe:
 Principiò vide ne corrumpatur antimo-
 nium, sed totū hoc, quantum est, ac inte-
 grum maneat, citra vllam amissionē for-
 mæ. Sub hac enim delitescit antimonij
 arcanū, id quod per retortū impelli de-
 bet

bet sine omni capite mortuo, ac denuo
 in tertiū cohōp tertiam naturā reduci.
 Tum demum erumpit dosis eius gr. iiii.
 quintæ essentia melissæ administrata.
 Huic præterea nihil tribuit^a Archeus
 terræ.

^a Archeus est dispositio nature.

De Sulphure Cap. VII.

PRincipiò ardua res est, & multis no-
 minibus celebranda, tantam in esse
 vim atq; naturam terræ, quæ balsamum
 procreat, cuius est hæc natura, vt porro
 nihil putrescere sinat. At si cōsideres re-
 sinas, quarū potissima pars est sulphur,
 nihil est quòd superiora laudes. In sul-
 phure balsamū est, quo de nemo nō va-
 riarū artiū studiosus meminisse debet.
 nam in eo sunt liquores balsami, q neq;
 viuū, neq; mortuū quicquam putresce-
 re sinunt, sed corpus ita conseruant, vt
 nulla neq; influentia, neq; naturalis cor-
 ruptio, uel impressa in corpore depre-
 hendi possit. Nemo miret hoc loco tam
 tam inesse vim in resinis terræ, neq; ma-
 iorem prædicationē huius, q̄ quæ balsa-
 mi sit super terram crescentis, & huius

vim atq; virtutem declarantis. Nam in his quę occulta sunt, multò plura deprehenduntur, quàm in his quę manifesta sunt. Sic in sulphure multò plura deprehenduntur, quàm in cæteris resinarum partibus. De sulphure autem, vt ad tractandi rationem perueniamus, sic habe: Eleua sulphur à colcathar, spagyrico more, idq; tantisper dum non superat ignis, id quod natura colcathar sulphuri tribuit, idem spiritus fixus est balsamus terræ. De quo hoc loco paucula admodum scribimus. Huius enim virtus experientia patet: & si aliqua de gumi, quædam etiam ex resinis, cæteraq; id genus eiusdem naturæ sunt cum balsamo, tamen inter illa primum, ac optimum esse puto sulphur, &c.

De Mercurio Cap. VIII.

ELixir ex Mercurio eadem ratione qua ad transmutanda metalla adornatur, confectum plurimum valet ad pellendam mortem. Nam eius rubigo, quàm Lullij sectatores falsò florem appellant, nil nisi mors est. Sicut enim mors consumit ac conterit corpus, sic rubigo

rubigo metallum. Quicquid ergo tinctura illa tingit, longæ vitæ plurimū inseruit, & id ipsum tantò efficacius, ac fortius, quantò altius (absit inuidia dicto) gradū Veneris attigerit, quantò acrius etiam, ac subtilius in preparatione reiterate fuerit. Neminem deterreant Rupiscisse fabulam æta, qui suo more temere, ac frigidè super hac re scripsit: videlicet in tinctura corporis aurum & id genus alia quæ Mercurij sunt, denique quicquid ex spiritu salis, aut arsenici confectum est, prorsus esse fugienda. Ad tincturam Mercurij (cuius virtus est ex subtili acrimonia, quam à natura Archei habet) propius accesserunt Albertus, ac Thomas: in coagulatione autem nimia & gradu reiterationis, quibus totum negotium obruerunt, falsi sunt. Quanuis in adornanda tinctura eorū quiddam est, quod veræ tincturæ finitimum est, in hanc sententiam: Sicut metalla mutantur, ac plenè figuntur, sic etiam corpus, a d hunc modum: Reduc Mercurium in eleuatione tantisper, dum in fixum crystallum abeat, deinde in resolutionem, ac coagulationem digere, &

cum auro coniunge, ita vt fermentum eius hoc ipsum fiat. Proinde iuxta præscriptum Hermetis age vsq; in finem lapidis, cuius dosis est granum 1. Huius vis, ac virtus corpus reseruat integrũ.

De Spiritu vini Cap. IX.

SVprã vbi essentię herbarum memini, nihil aliud nisi vinum esse ostendi, id qđ sic accipias oportet. Spiritus vini à substantia eiusdem prodit: nã huius subiectio existit vinum, sicut mar rubium proprii, ac natiui vini. Quare vt spiritum vini tanquam essentiam, quæ verè elixir est, habeas, sic accipe: Sicut persicariæ libram 1. scrup. ij. vini emittit: Sic vini libra 1. plus scrupulo 1. non capit. Reliquũ est phlegma vini, id quod ad præsens elixir parum confert. Porro inquisitio huius essentiæ, fiat ad hunc modum: Digere vinum pellicani infusum fimo equino, idq; bimestre spatiũ cõtinuò videbis adeò tenue, ac purum, vt pinguedinẽ quandam, quæ spiritus vini est, in superficie vltro eliciat. Porro quicquid sub ea est, phlegma citra omnem vini naturam existit. Pinguedo autem

rem sola phialæ inclusa, & per se digesta, summæ energiæ est ad vitam longā. Non modò autem ad vitā longam, sed etiam ad alia praxis illa torqueri potest, & id ipsum interuenientibus cinnamomo, xylobalsamo, myrobalanis, & id genus alijs in hunc modum, Confunde, ac interueniente digestionem ita coniunge, vt elixiro, quo de hoc loco mentionem facimus, auroq; adiuncto medicina adornetur, quæ omnem contractionem tollit, ac membra resoluit.

Extractio Mummie Cap. X.

Virtutum verò ex mummia extractio, magistraliter, vt eo verbo vtar, fit per commistionem eius cum essentia vini, ex chelidonia quidem sumpti, nempe, si ad decem vsq; dies sic digeres, in quinque autem distilles. Porro verò digeratur ex integro rursus, eò vsque quo se mummia in liquorem vertat, quo factò tã superno, q; inferno, separatis nempe seorsim à medio, addat huic sedecima pars balsami de lignis, terreq; sigillatè paulatim pondus duo decimū, ac tantundē horizontis liquore.

70 THEOPHR. DE VITA
ris: digerantur simul ad sui mensis spa-
cium, quo conclusum ita sese reuerbe-
ret. Hoc enim pacto in summum vsque
gradum ascendit. Quod quidem eorū
omnium quæ venenis dominantur, po-
tentissimum atq; efficacissimum est.

Satyriionis extractio Cap. XI.

Q Vicquid autem ex satyrione eli-
ci debet, per separationem fiat
necessum est. Vis namq; in satyrione de-
litescit Saturnina, quæ quidē clam vir-
tutem, qua de gloriari satyrion debebat,
suffuratur ac debilitat, fitq; sic eius exal-
tatio triginta granis minor. Quò fit, vt
non raro opem vsurpatus deneget saty-
rion. Quare in eius separatione consi-
derari operæ precium est, vt non forma
quidem, sed virtus duntaxat separetur,
id quod in hanc fit sententiam: Indige-
ratur in pane siliginis satyrion, idque i-
psum in ventre equino ad suum nempe
mēsem, quo peracto, ipsum quidē ē pa-
ne excipe, abiectis quippe fecib. Dein-
ceps sanguinem satyrionis probe dige-
ri, despumariq; sinito, quo sedato, tū de-
mum medicinam nactus es, quæ cate-

ras omnes quæ ad conceptionem attinent, facile post tergum relinquat.

Extractio primi metalli Cap. XII.

PEr primū metallum summę atq; adeo præcipuæ sunt cōseruationes corporis, neq; tamen ex natura propriæ suæ confortationis tam est efficax, sed potius ex virtute mineralium, quæ in se continet. Nam vt vitam longam cōserues, ex principe mineralium hoc proficiscatur necessum est, quando quidem mineralia physicū corpus existūt. Atque hoc temperamentum illud est, quod solum atq; vnicum corrosiuis resistit, operaturq; tam per chemicum, quā archeicum ares, quā etiam robustissimum quodq; corpus cum debilissimo temperat in vno gradu. Robur siquidē præter roboris ares perinde est, atq; debilitas infra gradum ares roboris existens: firmiori quidem adimit, quod imbecilliori præstet, ac vtrunq; in mediū tandem redigit diametrum, id quod in hunc modum fit: Liquorem corallinum accipito, eum nempe qui probē diaphanus existat, cui adiunge eius quidem vi

tricoli, quod est ex Venere, quintam partem: digerantur in balneo maris ad mensem suum. Hoc enim pacto separat se vinum metalli primi in summitatem, cæterum quicquid de fecibus vini est, vitriolum Veneris occupat. Sicq; fit primus ille metallus, perspicuum, diaphinum, ac rubinum planè vinum, cuius præcipua virtus, ac potestas in omnibus est minneralibus totius physici corporis.

73
DE VITA LONGA LI
ber Quartus.

CAP. I

Ed ne in vita longa ꝑ
quam silētio prætere
tur, in hoc libello obser
uari conuenit, quòd in
tra testam, vltra etiam
quintum illud esse, con
clusum est aliquid, ex quo coniunctio
quædam cū corporalis, tum eius quod
præter corpus est, extra quintum illud,
in longam vitam corpus producit. De
quo sic habe: Nihil planè esse, ac inuisi
bile: in ipso tamen corpore eximium,
quod non microcosmico solum corpo
ri longā vitam præstat, sed etiam ipsum
Dardo in trigesimum annum vsq; inte
grum conseruat, ipsumq; Anthos ac in
signem illum cheyri vsq; in tertiam cu
stodit ætatem. Hoc nanq; cum Anthe
ras, ac folia sustentet, quantò magis cor
pus sustentabit microcosmicum, quod
per vniersam quatuor elementorū a
natomiam perdurare in sua conserua

tione debet. Quocirca in hac quidem positione notandum medicio est, quòd vniuersa quatuor elementa, anatomia in vnicam microcosmi anatomiam contrahi debeat, non autem ex corporali, sed potius ex eo quod corporale conseruat, quod quidem supra quintum illud, cum hoc, tum reliqua quatuor sustentat. Et si nomenclaturam ei iustam, ac veram dare oporteat, balsamum ipsum vocare, ex quo vita conseruatur iure possum, qui se a corporis balsamo iure separat, & talis est balsamus, qui ipsam quoque naturam antecellat, idem ipsum tamen per corporalem operationem.

C A P. II.

Porro eius quidem balsami, quo de iam dictum, qui longam exhibere vitam debet, declaratio duobus modis fit: Vno qui eiuscemodi virtus clam, & a casu accidens ex eo sequitur, quod plerisque longa quidem vita tribuitur, qui tamen ipsam qualis in se est, agnoscunt minime. Alter autem modus per artes fit, eis nempe qui illam adipisci coniunctionem possunt, neque tamen id ipsum fieri
citra

citra medium aliquod potest. In hoc e-
 nim planè sita est rei summa, quòd in eo
^a Illiastro, cum longa, tum brevis etiam
 vita reperitur. Nam quæ herbis adiuncta
 est, terminum suum habet. Similiter e-
 tiam suum habet terminum, quæ mine-
 raliū est aquæ, eodem modo ^b There-
 niabin quoq; , nec dissimiliter & ^c No-
 stoch. Præter tamen hæc omnia, talis ac
 tanta ipsius est coniunctionis vis atque
 potestas, ut omne id quodcunq; ex qua-
 tuor elementis productum fuerit, supra
 primum illum terminum suum conser-
 uetur, & is est terminus illiastri. Quo qui-
 dem etiam superatum volumus, subti-
 lem illum virum, qui terminū transgre-
 di nō posse ait, quod quidem sin minus
 fuerit, ac transgrediatur, fieret hoc vel
 in altero saltem. Eorum namq; sunt duo,
 quorū alter quidem transgredi nequit.
 Est enim terminus in microcosmi natu-
 ram positus: alius autē etiā in naturā ele-
 mentorum, alius verò in quintam essen-
 tiam quoq; , præterea & alius ex ultimo
 illiastro. si quippe termini in medici po-
 testate consistunt, qui in his mutare pro-
 suo potest arbitrio quod vult, præter so-

lum fixum, vbi finem vnà cum sui ipsius quoque mutatione expectare ipsum oportet.

^a Iliastes est prima materia, ex qua omnia ortum habent.

^b Thereniabin ex aere procedit.

^c Nostoch est species ignis.

^d Omnia in terminum creata, & Medicus, et Medicina.

C A P. III.

HVnc itaque iliastrum ad eum modum intellige, quando quidem hic triplices præter quintam essentiam virtutes reperiuntur. Est enim iliafter sanctitus, alter verò iliafter paratetus: tertius autem iliafter ille magnus. De priore sic accipe: Quod sanctitus ille longam vitam præstat, id est secundum eius qui ipso utitur, industriam: alter verò id ipsum dispensat iuxta fauorem. Sed tertius illæsus, citraque noxam in vita longa consistit. Hinc igitur iliastrum hoc in loco comprehensum expende, quod primus, secundus, & tertius simul omnes microcosmo subditi sunt, ita ut in vnum eos gamonynum redigere possit. Alter verò cogitur nequaquam, sed quemadmodum fa-

uori cōuenit, acquiritur. In tertio perinde habet, vt in Enochdianis ac Helieztis non secus, atq; de aquastro patet. Primum itaq; ex elementis suā ducit originem, veluti testa concludit, ipsisq; arcanis supra quintū esse attribuitur. Secunda verò magnalibus ascribit̃. Et tertius ex proprijs specificis suis. Ex quo sequitur terrelatos nymphidicas, aerdados, soladinos longā vitā suā accipere singulos in aliena essentia. Illius. n. tertij illiastris mors est, & tempus, & arbitriū: isq; est, qui spicæ ultra, quā ipsa quoq; per se natura ferat, tribuit, quin & myrrhæ fragrantiam roburq; in leris. Atqui vt vt se se hæc habeant, considerandū medico est, vt eiusmodi coniunctio non dissimili modo contingat in corpore, nempe quemadmodum arbor maris, semel fixa, atq; adeò sui iuris ab illo facta est, fususq; cheyri probatus ac constans: sic per eandem coniunctionem in microcosmo idem quoq; potest fieri.

Cap. IIII.

CAeterum de primo illo illiastro, q̃ pacto se habeat in hunc modum

accipe, quòd eius vltra mille sunt speci-
 es, non tamen quòd aliud præcellat a-
 lio, verùm potius iuxta hoc, vt quilibet
 microcosmus peculiarem suam, atq; a-
 deò perfectam coniunctionem habeat,
 quilibet, inquam, vtrinq; perfectam suã
 ac propriam virtutem. Tanta si quidem
 est iliastri virtus ac potentia, vt per eum
 corpus quidem mortuum conseruetur
 viuũ, in eo nempe, quo primus ille ter-
 minus transmutatur. Quæ quidem vi-
 tæ longæ conseruatio supra vires no-
 stras existit, non autem præter vires su-
 periorum: fitq; sustentatio eius ad hunc
 modum, quod vitam longam tribuit, ci-
 trà tamen expulsionem morbi: vitã qui-
 dem præstat, non autem bonam valetu-
 dinem: nonnũquam verò & vtranque.
 Sed eiusmodi quippe vita longa, quæ
 ab illo proficiscitur iliastro, annuatim
 quidem durat, ac propagatur: vt aliq; qui-
 dem in decimum vsque annum porrigi-
 tur, qui in quinto obiisse debuerat, aliq;
 in vigesimum, qui in decimo. Similiter
 in quinquagesimum, qui in trigesimo:
 nõnullis in octuagesimum, qui in quin-
 quagesimo: alijs in centesimum, quos
 in

in octuagesimo, vel septuagesimo vita oportuerat esse functos. Maximum autem in centesimum, ac vigesimum. Alij verò in tertium, quartum, vel quintum, & sextum (sicq; deinceps indifferenter) vsq; diem, vltra suū terminum prolongatur: id quod vniuersum tum ex superiore, tum inferiore cōiunctionibus, perinde atque hæ duæ conueniunt, accidit.

C A P. V.

Sed de vero illo iliastro sic se res habet, quod eiusmodi quid citra, vel significationem, vel necessitatem quandam erga maiorem illū iliastrum fieri nullo pacto potest. Quod quidem in hanc sententiam intellige, iliastrum illum eiusmodi vitam longam iam iam producturum, præstare id minimè gentium posse illic, vbi eius vitæ longæ locus nullus est. Quare obserua, tale quid non nisi cum transmutatione tam loci, q̄ elementorum fieri, sic nempe: Quem admodum quatuor elementa in testa mortalia sunt, omni momento nouam conficientes generationem, morti eam

exhibent. Sic è regione alia quoque est in suo firmamento fixa atq; adeò inconcussa perdurans, quæ nec morbum causatur, nec mortem. Qua de re sic philosophari licet: Quòd spiritus illi fixi nihil planè interire sinunt, quorum longa vita immobilis est ac firma vsq; in transmutationem eorundem, rursusq; in primam. Similitudo siquidem ex testa sumitur, quòd secundum fixationem (vt sic dixerim) firmamenti, longa vita in vno quidem confirmamento prolixior est, quàm in alio: tamen ad primum solummodo terminum singula attinent. Veruntamè eiusmodi transmutationem nonnulli quoq; comitantur incolæ (sic enim vocare libet) in decimã, vel duodecimam vsq;. Quorũ mors in destructione quidem sequetur magni illius firmamenti, quando vtracq; corpora tam cœlestia, quàm terrestria cõmouebuntur, quin & supercœlestia quoq;. Quanquam hoc citra naturę discrimen fit. In prima nanq; minuta, quando eiusmodi mutationes accidunt, naturæ orditur putrefactio, fitq; superstitie, ac viuentis adhuc corpore proprio.

CAP. VI.

VT autem porrò id quod maxime necessarium est in hoc processu erga illastrum, describamus: Principiò ut impurum animatum depuretur citra separationem elementorum, quod fit per tuam ipsius imaginationem, cum ea in animi tui confirmamento consistit, præter omnem corporalem ac mechanicum laborem. Quæ quidem dispositio ex eo contingit, quòd sese homo gradatur in animo, ut æqualis reddatur enochdianis. Non quòd enochdianam agere vitam cupiat animo tamen ab ea per diametrum distet. Quare microcosmum in sua interiore anatomia reuerberari oportet in supremam usque reuerberationem. Per hanc enim reuerberationem sese impurum consumit: fixum autem, quod ab impuro destruitur, siue ferrugine permanet. Nec tamen ignis est cui salamandrina adesse possit essentia Melosinicumue Ares, sed potius retorta quædam distillatio ex medio centri, supra omnes carbonum ignes. Facta autem eiusmodi reuerbe-

ratione in vltimo quidem termino fulmen exhibet physicum, non secus atq; separant sese ab inuicem Saturni fulmē, & Solis. Itaq; quicquid per hoc fulmen incedit vitæ longæ est, magni nimirum illius iliastri. Atq; hæc quidem fulminatio, & præcedens eius reuerberatio nihil quidem ponderi adimit, sed magis turbulentia corporis, idq; ex colorum diaphinorum ratione.

Cap. VII.

PRæterea verò ab iliastro primæ potestatis eiusmodi vita longa non est. Inferiorem. n. gradum præbet. Sed is tamen est, qui eo in loco separat, & perinde vt res fixa nō fixam seruare potest, à morte microcosinum defendit: Quando quidem eius operatio nō est vt separet, verum potius, vt per arcana illa perspicua indigestum vincat, quò minus succedat eius perditio: Similis ei, qui mala bonis superat. Velut mūmia, quæ vnā cum corpore à partu procedit, ipsa quidem per se bona, corpus autem malum, ac putridum. Quancunq; igitur vitam corpus viuit, ex sola viuit mūmia.

mia: proprium enim eius ac natiuū est, ut putrescat, rursusq; in stercus, cuius membrum est, abeat, id quod continuū eius studium est. Cæterum mummia non item: nequitiam enim illi suam frangit, acq; suo ipsum proprio conseruat arbitrio, quo minus id quod conatur alio quando efficiat. Quamobrem sic sonat eius receptum, quod mummia supercoelestis microcosmū plus, quam propria eius mummia sustentat. Quoties enim mummia, toties item alius terminus: tametsi neque tempus, neq; numerus in huiusmodi terminis repertus est: perdurat enim eò vsque quò secundam euitare generationem non potest amplius: nam in hoc peritus esse physicus debet, quòd quælibet prima materia, vltimam quidem expellat. Quare generatio vermium hinc orditur, vbi vltima materia physici corporis sese ostendit: hinc igitur iliastrum obserua, quòd vermiū generationem non modò non destruit, verum etiam cum earum adsit materia, generationem ne impediatur quidem, quã tamen præuenire mummia debet.

AD horum omnium cōclusionem, principio nota q̄ naturalis mum-
mia ex tribus illis anatomijs componi
debet, quo peregrinus microcosmus,
physicum corpus gubernet, id quod ex
trinsecus fieri necessum est, siue per ele-
mentum aquæ, velut per eius metalla,
falia, & id genus: seu per elementū ter-
ræ, vt per eius herbas, siue boletos, aut
in thereniabin, vel^a nostoch: nam hæc
omnia mansiones sunt rerū supercoe-
lestiū. Quamobrē nemo miret̄, quòd in-
gentes passim melissæ virtutes descri-
buntur. Quando enim in hac supercoe-
lestis cōiunctio sese vnit, quis virtutem
ei quantumuis eximiam abneget? At-
que hæc quidem sunt magnalia, quæ in
se Bamahemi quoq̄ continent, atque is
planè iloch est, qui ex vero compositus
aniado, eidem elementato adimi nullo
pacto potest, id quod fit per exaltatio-
nes vtriusq̄ mundi: perinde atq̄ vrticæ
exaltationes adurunt, nitetq̄, ac splen-
det flammule color. In huiusmodi tamē
exaltationib. virtus eorū traduci in aliud

potest. Ad hunc igitur modum digno-
 scere exaltationes discite, quæ vrtica lō
 gē potiores existunt, idēq; ipsum, vt in
 vero Maio, vbi Aniadorū exaltationes
 ordiuntur, easdē colligatis. Neq; enim
 virtutū exaltationes in^b matricibus dū
 taxat sitæ sunt, verū etiam in supercœ
 lestibus. Vulgaris quippe ac velut nihil
 Idæus is esset, qui vnā solummodo rem
 visui subiectam, fabricare nosset, nec
 præter ea quæ tangi possunt, creasset
 maiora quædam. Enimvero aliū quen-
 dam Maium construxit, vbi se flores ex
 altant supercœlestes, in quo extrahi A-
 nachmus debet, ac seruari, non secus ac
 que muscus in pomambra, & sicut aurī
 virtus in Laudano delitescit: cuiusmo-
 di quidem Anachmi virtutes quando
 colliguntur, tum demum de longa vita
 latari meritō potes.

^a Nostoch est species ignis.

^b matrices, elementa.

DE VITA LONGA LIBER
 Quintus.

Cap. I.

Vprà in primo libro fundamēta feci vitæ longæ, ea hoc loco ab soluemus. Non enim video, cur ea quæ ad integram vitam, atq; adeo sanam pertinent, hîc denuo repetam. Cùm in superioribus libris, secundo & tertio, de his à nobis satis abundè dictum sit: Quare in hoc quinto lib. supremam manum imponam his quæ suprà in primo libro, de ea quæ præter naturam est, vita, incepimus: & id ipsum pro ratione theórica. Principiò proponimus vniuersis spagyricis, cùm Adæ, tum Mathusalem ætatem, id quod in secundo capite sequenti indicabitur. Antequã tamen ad illa perueniamus, prius de vita longa quæ in manu illius maximi iliaſtis est, exactè dicemus, idq; pro ratione magnalium. Vbi plurima de libero arbitrio accipiēda esse admoneo, quàm

quàm quæ nos ex elementis administra
re possumus. Hæc, vt clarius ac rudius
pateant, principio oportet fingamus
Enochdanos, quam influentiam, si in
mente nostra, perinde ac igne in ligno,
non sine vulgari virtute, gesserimus, fie
ri potest, vt ad hanc vitã perueniamus,
vel nullo negotio: id quod exemplo lo
haretis palam fit, cuius natura, neq; v
nam etatem solùm, neq; seculum vnum
duntaxat cõprehendit. Sed in his meis
paramyricis libellis præbeam calumni
andi ansam his, qui scripturas variè tor
quent, nihil certi hoc primo capite defi
niemus De vita summi iliaestis: num hîc
in corporalibus elementis sit, aut porro
etiam in quinto viuat, vbi nullũ corpus
occurrit, vbi non modò ñ, quib. de men
tionem fecimus, viuunt, sed etiã ñ quos
somno sepultos credimus. Hæc, inquã,
omnia sublimioribus spiritibus tanti
sper existimanda relinquimus, dum in
frã ad illa venerimus. Porro si impelle
tur iliaestes ille summus, aut aliquo saltẽ
haberet opus, facile eò, quicquid esset
Enochdianum perueniret, vbi vniuersa
vita nostra longa suis locis in æthere, ac

nubibus collocaretur: Sed semel fatu-
rauit se iliaſtes, vt porro non careat, ne-
que aliquo habeat opus. Quare in hoc
lib. vltimo ſingula pro ratione primi li-
bri tractabimus.

Cap. II.

Sed vt tandem ad finem deduca-
mus ea, quæ de vita longa tractare
incepimus, principio indicabimus
quid vita longa ſit. Terminus vitæ lon-
ge complectitur in ſe 1000. aut 900. aut
ad minimum 600. annos. De ſcaturigi-
ne autē huius, quæ præter naturam eſt,
vitæ, ſic accipe. Duæ ſunt in hominis
potestate vires, vna naturalis, qua de di-
ctum eſt vſq; ad natium finem. Alia æ-
ria, in hac enim nihil eſt corporale. Qua-
re incorporea hunc noſtrum libellum
abſoluunt. Miſeros hoc loco mortales,
quibus primum, ac optimum theſau-
rum (quem nature monarchia in ſe clau-
dit) natura reſuſauit, puta, nature lu-
men. Ne porro in hac laboremus fru-
ſtra. In philoſophia autem, quia deſinit
ac abit natura aniadum, recordabimur,
neq; porro mentionē faciemus philoſo-
phia.

phia. Missas igitur faciamus res natura-
 les, missa etiam facimus quæcunq; sunt
 ex elemētis, insuper etiā gesta helisimi-
 dan: deniq; quæcunq; suprā diximus,
 quæ sub chao, id quod summus iliaſtes
 existit, deliteſcunt. Et in manus ea, qui-
 bus de mentionem in l. lib. facere cœpti,
 tandem accipimus. Ut igitur ad annū
 Aniadin, aut etiā vltra perueniamus, ob-
 ſeruandæ sunt regulæ ſequentes. Nemi-
 nem offendant, quæ hoc loco de Nym-
 phidida dicturi ſumus, quo loco ſimul
 indicabitur vis, ac natura guarinorum,
 ſaldinorū, deniq; ſalamandrinorum, &
 quicquid eſt meloſynæ. Porrò ſi quem
 præſens locus abalienaret, neminē of-
 fendat, ſed potius finem huius opusculi
 adeat, vbi ſingula videbit.

Cap. III.

Sed vt ſimul innotescāt, cūm locus,
 tum corpus in his rebus, quod cer-
 ta quadam concordantia ordinari
 debet, ac disponi. Principiò obſeruāda
 eſt ſoli natura, qd' iliaſtis eſt: nam aliud
 ab 300. vsque ad 600. annos conſer-
 uat id quod ad eos codices relegamus,
 qui tractant de natura elementorum.

Porrò quicquid ex sui natura simul etiã
 loci naturam admittit, haud dissimiliter
 priori seculo in vnam conclusionem co-
 gitur. Vbicunq; verò coeunt, cum loci,
 tum corporis natura simul illic vel nul-
 lo negotio peruenitur ad 600. annum:
 Quorum aliquot, qui istuc ætatis attige-
 runt cõmemorare possem, nisi alio pro-
 peraret calamus. Sunt præterea qui ali-
 quandiu clàm, atq; adeo furtim sunt ser-
 uati, idq; per vitam longam. Quorum
 ratio, quia nulla, nisi quatenus illiasti tri-
 buerunt, & hoc loco prætereundũ cen-
 seo. Sic quicquid nõ est aeris vitæ, hoc
 loco tollitur. Sequuntur ergo qui vitam
 aeream vixerunt, quorum alij à 600. an-
 nis ad 1000. & 1100. annũ peruenerunt,
 id quod iuxta præscriptum magnalium
 quæ facile deprehenduntur, ad hũc mo-
 dum accipe: Compara^r aniadum, idq;
 per solum aera, cuius vis tanta est, vt ni-
 hil cum illo commune habeat terminus
 vitæ. Porrò si abest iam dictus aer, erum-
 pit extrinsecus id, quod in capsula deli-
 tescit. Iam si idem ab illo, quod denuo
 renouatur fuerit refertum, ac denuo in
 medium perlatum, scilicet extra id sub
 quo

quo prius delitescerat, imò adhuc delitescit, iam vt res tranquilla prorsus non audiatur à re corporali, & vt solùm aniadum adech, deniq; & edochinum resonet. Porrò etiã hæc tria, & quod in hæc tria vergit, non quatuor, sed vnum sint, habebis longissimam vitam delitescentem. Hinc est natiuitas magni illius aquatri, qui præter naturam natus est. Hoc & si id quod extrinsecus erat, nequaquam apprehendere potuit: tamen hic præbuit occasionem id quod extrinsecus illiastes fuit, &c.

Cap. III.

REstat adhuc in hæc monarchia, cuius nos magnus ille senio maximo pere commonefacit, videlicet longè aliam esse vitam ab ea, quam nos plenè præscripsimus: quæ tunc alia nos perstringet, cū singula transibūt, qui calcet, & qui calcet, nihilominus tamẽ vtraque manebunt, id qd' nō satis intellexerunt hec tenus aliani. Tum demum erit quando simul omnia desinent, quæ vnà mecum indagastis, iam inde à primo ad nouissimum vsque. Sed par est, vt semel e-

tiam probemus ea quæ tractare incepimus, idq; non philosophica ratione, sed essentia ipsa, quæ vel sola hoc loci cuius meminimus plurimū valebit. Hoc loco quo de plenè loquimur, miraberis forsitan, ac quæres, Num vita sana possit esse coniuncta cum vita longa. De hoc igitur hæc paucula notato. Duplicē esse essentiam, alteri sanitatem & fixam: alteri ægritudinem & similiter fixam inesse. Quod autem ad locum & immutationes istorum attinet nihil prorsus immutamus. Porro quorsum attinet frustra his immori, quæ nobis lumen naturæ recusauit: Præterea ille, qui ex animi libidine nobiscum agit, indicat, ac rursus hiantes nos deserit. Quare hoc loco præteribimus, quæ vires nostras superant, & creaturas aliquot, vitæ mirabiliter longæ, & eas sine fato commemorare incipiemus. Inter quas sunt Laureus, Siconius, Hildonius, & alij pleriq; quarum natiuitatem, siue mortem naturalem nemo vnquam neq; deprehendit, neque audiuit. Adde naturam & essentiam illarum, & quotumquæq; reperias, qui vel apiculum de his scripserit: quanquam
 paramy-

paramyrica scripta nonnihil de his habeant: tamen sicut semel hoc fuit, ac rursus desijt, ita etiam vnà intellectus abijt. His igitur concludimus, quicquid est vitæ longæ, idq̃ extra necrolicas, quem admodum in sequentibus patebit.

Cap. V.

Non pili fecerim eum, qui sub Lulianis artibus se falso, vt necrolium venditat, & improbat id, quod in quatuor Scaiolis compreheuditur, & me vt summum Scaiolam prædicat, ita vt pro ratione cedur inorum possim adoriri necrolias artes. At ego vel hydros Scaiolis vnà cum æmulis inuideo. Quid dicam hoc loco de his, quæ Musa sagax in canonibus suis vnà cum narcoticis quatuor Scaiolarum complectitur, quæ vobiscum in dormiscunt, temporaq̃ in vobis Anodynica reddunt. Et ego vos etiam atq̃ etiam in tantum stuporem adduco, vt in notitiã papa ueris redigamini. Sed missa facio illa, & in hoc solum laboro, qd in superiorib. lib. hactenus mōui, in cosmographica scilicet vita, vbi cū locus tū corpus lesahach

apparent. Porrò etiam quæ præscribo,
 præter loci ac corporis vires, idq; spa-
 gyricæ præscribo, hydromantica, & py-
 rotenchans. Sed quid attinet hæc com-
 memorare vobis omnibus, quorum ne
 nomina quidem noui: qui & si necro-
 lios agitis, & in cyphanto non nihil ex-
 perti, tamen indormiscunt pulsatiles.
 Hæc omnia ego absolui, ea quisquis in-
 telligit, optimo iure se spagyrici nomi-
 ne venditet, ac tum demum quintum cap-
 ediscere laboret, in quo me plurimum
 offendunt Scaiolæ. Nam in his nulla in-
 est mortalitas. Sub hæc igitur conclu-
 do totius rei summam, & affirmo eum
 esse immortalem, quicumq; pro ratione
 Scaiolarum vixerit, id quod per enoch
 dianos, & sui sequaces probò. Neque
 hunc locum infringet aquaster. Porrò si
 pro ratione Necroliorum Scaiolis inse-
 rerer, esset quod excipiendum ducerẽ,
 id quod maximus ille Adech anteuertit,
 & propositum nostrum, at non mo-
 dum deducit: Quod vobis Theoricis
 discutiendum relinquo. Atq; ad hunc
 modum abiit è nymphididica natura in-
 teruenientibus Scaiolis in aliam trans-
 muta-

mutationem permansura Melosyne, si
difficilis ille Adech annuisset, qui vtrum
que existit, cum mors, tum vita Scaiola
rum. Annuuit præterea prima tempora,
sed ad finem seipsum immutat. Ex qui-
bus colligo supermonica figmenta in
cyphantis aperire fenestram. Sed vt ea
figatur, recusant gesta Melosynes, quæ
cuiusmodi sunt, missa facimus. Sed ad
naturam nymphididicam. Ea vt in ani-
mis nostris concipiatur, atque ita ad an-
num aniadin immortales perueniamus
arripimus characteres Veneris, quos &
si vos vnà cum alijs cognoscitis, mini-
mè tamen vsurpatis. Id ipsum autem ab-
soluimus eo quod in prioribus capitib.
indicauius, vt hanc vitam securè tan-
dem adsequamur, in qua aniadus domi-
natur ac regnat, & cum eo, cui sine fine
assistimus, permanet. Hæc atq; alia arca-
na, nulla re prorsus indigent, Et in hunc
modum vitam longam conclusam relin-
quimus.

Theophrasti ex Hohenheim, li-
brorum quinque de vita
longa finis.

PIO LECTORI SALUTEM ADAM ABODENSTEIN
Philosophiæ & Medicinæ doctor.

Andide lector, neminem latere arbitror quàm male diuinus ille philosophus, & medicorum celeberrimus Aureolus Theophrastus Paracelsus, nō solùm apud exteros, verùm etiam suos, nempe Germanos hucusque audierit, ob peruersum imperitorum iudicium, quasi talis esset, qui multa scriberet, nihilq; sani doceret, multaque medicamina in medium proponeret, quæ hominibus plus damni quàm incommodi inferrēt. Equorum numero laudanū eius à multis hæctenus quasi perniciosum & planè exitiale medicamē minus dextrè difamatum est. Proinde ad liberandum ipsum Theophrastum & eius laudanū, summa laude dignissimū ab hac calumnia, vt omnes sani iudicij videant, ac intelligant illud ex veris fontibus arcanorum naturæ & medicinæ productum,

His Theophrasti de vita longa libris annectere formulam eius volui, quo bonis medicis sit frugi, insipientibus vero, probro & admonitioni, ut in posterum quod non intelligant, vituperare desinant. Addidissem sane certissimum summumque remedium contra omnia venenorum genera, non solum vegetabilium, verum etiam animalium, mineralium, metallorum, & microcosmi, sed eam ob causam distuli, ut videam quam gratum te erga Theophrastum nostrum sis ostensurus.

Descriptio Laudani, quo usus est in deploratis dissolutisque morbis, ita habet.

Accipe orizei foliati vnciam,
margaritarum non perforatarum
vnciam semis,
florum antimonij,
asphaltis, singulorum drachmam,
croci orientalis drachmas tres,
myrrhae Romanae,
aloes succotriniana ad pondus omnium reduc ad formam.

Dosis a granis quatuor, vel septem ad decem usque.

Est & aliud Laudanum contra febres
 præstantissimum quod
 accipit.

Antimonij præparati libram,
 sacchari candidi libram medicina-
 lem,

Fiat pulvis subtilis, Destilletur in are-
 na aut balneo iuxta artem. Huius olei
 accipe vncias duas,

aloe succotrini vnciam,
 ambrae vnciam semis,
 croci selectissimi drachmas sex,

Reducantur successiue in massam, fiat
 pilulae paruae, dentur tria cum conserua
 boraginis ante accessionem febris, in-
 ducaturque sudor, si fieri potest.

His latare, frueri in laudem
 Iesu Christi, &
 Vale.

ERRATA IN DEDICATORIA.

Litera. Folio. Pagina. Linea.

A	6	1	19	<i>naturæ</i>
	10	1	20	<i>unquam</i>
B	1	2	2	<i>nec huiusmodi</i>
	10		4	<i>etiam dicto redundat</i>
	7	2	20	<i>quod Deus</i>
C	1	1	18	<i>Discedit à proposito</i>
	4	1	4	<i>argumentamur</i>
	5	1	11	<i>duplicem</i>
D	2	2	2	<i>qui</i>
	3	2	17	<i>scripta</i>

Numero libri primi.

5	2	<i>Elixir</i>
10	21	<i>Archeo</i>
6	23	<i>ex Archeo</i>
8	12	<i>herina celatur</i>
8	18	<i>redigendum</i>
9	3	<i>præcipulo</i>
16	17	<i>iudicabit physicus</i>
19	20	<i>se, redundat</i>
22	20	<i>hominem postremum</i>
23	6	<i>maioris</i>
24	14	<i>quam</i>
10	21	<i>Archeus</i>
26	15	<i>Syrus</i>
31	16	<i>sub lunaria</i>
60	10	<i>rationibus</i>

Folio. Linea.

39	13	instrumentis
60	14	imposita con solida
42	4	apostemata
43	21	confunde
45	3	athanar
47	1	cancre
60	20	lascium
50	22	ignea ui nudatum
51	11	confossa
53	20	sinoniam
60	22	kist & kist
56	16	amethisti
60	17	natura, margaritarum
58	23	à corpore
74	2	medico
78	10	ille

Table of Contents

Introduction	1	1
Chapter I	1	1
Chapter II	1	1
Chapter III	1	1
Chapter IV	1	1
Chapter V	1	1
Chapter VI	1	1
Chapter VII	1	1
Chapter VIII	1	1
Chapter IX	1	1
Chapter X	1	1
Chapter XI	1	1
Chapter XII	1	1
Chapter XIII	1	1
Chapter XIV	1	1
Chapter XV	1	1
Chapter XVI	1	1
Chapter XVII	1	1
Chapter XVIII	1	1
Chapter XIX	1	1
Chapter XX	1	1
Chapter XXI	1	1
Chapter XXII	1	1
Chapter XXIII	1	1
Chapter XXIV	1	1
Chapter XXV	1	1
Chapter XXVI	1	1
Chapter XXVII	1	1
Chapter XXVIII	1	1
Chapter XXIX	1	1
Chapter XXX	1	1

...

